

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

Центр заочного, дистанційного та вечірнього навчання

Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

Жанна ОЛЕКСІЧ

(підпис)

(Ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

_____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістр

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,

освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування»

на тему «Організація обліку та особливості оподаткування підприємств оптової торгівлі»

Здобувачки групи ОП.мз-31с Сілюченко Анна Анатоліївна

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Анни СІЛЮЧЕНКО

_____ (підпис)

_____ (Ім'я та ПРИЗВИЩЕ здобувача)

Керівник Ст. викладачка, к.е.н., доцентка Олеся Мірошніченко

(посада, науковий ступінь, вчене звання, Ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

_____ (підпис)

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Центр заочного, дистанційного та вечірнього навчання
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
К.е.н., доцент

_____ Жанна ОЛЕКСІЧ
Підпис Ініціали, прізвище

« ____ » _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
(спеціальність 071 «Облік і оподаткування»)
здобувачу освіти 2 курсу курсу, групи ОП.мз-31с
Сілюченко Анни Анатоліївни

1. Тема роботи «Організація обліку та особливості оподаткування підприємств оптової торгівлі», затверджена наказом по університету від «3» грудня 2024р. № 1246-VI.
2. Термін подання студентом закінченої роботи «5» грудня 2024 року.
3. Метою дослідження є комплексне вивчення існуючих підходів до організації бухгалтерського обліку та управління податковими зобов'язаннями на підприємствах оптової торгівлі, а також розробка рекомендацій для їх удосконалення.
4. Об'єктом дослідження є система бухгалтерського обліку та оподаткування діяльності підприємств оптової торгівлі, зокрема організація цих процесів на підприємстві ПРАТ "МХП" в умовах сучасного економічного середовища.
5. Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти облікових і податкових процесів, включаючи їх методологію, організацію, проблеми адаптації до змін економічного середовища та впровадження автоматизації на підприємствах оптової торгівлі.
6. Кваліфікаційну роботу виконано на матеріалах фінансової звітності та облікових даних підприємства ПРАТ «МХП».
7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

Розділ 1 «Теоритична основи організація обліку і оподаткування підприємств оптової торгівлі» - до 10 жовтня 2024р.

У розділі 1 дослідити економічної ролі та функцій оптової торгівлі, визначити особливості організації бухгалтерського обліку та оподаткування підприємств оптової торгівлі.

Розділ 2 «Організація обліку та особливості оподаткування ПРАТ "МХП"» - до 10 листопада 2024 р.

У розділі 2 навести загальну організаційно-економічну характеристику ПРАТ "МХП", провести аналіз організації облікових процесів та системи оподаткування на прикладі ПРАТ "МХП", здійснено аналіз податкового навантаження підприємства.

Розділ 3 Шляхи вдосконалення організації обліку та оподаткування ПРАТ «МХП» до 20 листопада 2024 р.

У розділі 3 запропоновано рекомендації для підвищення ефективності управління податковими витратами та обліковими процесами з використанням сучасних технологій, оподаткування підприємств оптової торгівлі в умовах сучасного економічного середовища

8. Консультації з роботи.

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1			
2			
3			

9. Дата видачі завдання: «20» вересня 2024 року.

Керівник кваліфікаційної роботи

Олеся МІРОШНИЧЕНКО

(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Завдання до виконання одержав

Анна Сілюченко

(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

АННОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня магістр
на тему «Організація обліку та особливості оподаткування підприємств оптової
торгівлі»

здобувачки Сілюченко Анна Анатоліївни

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 68 сторінках, зокрема список використаних джерел із 35 найменувань, який розміщено на 4 сторінках. Робота містить 25 таблиць, 6 рисунки, а також 7 додатки, розміщених на 23 сторінках.

Актуальність теми зумовлена швидкими змінами в економічному та нормативно-правовому середовищі, які впливають на функціонування підприємств оптової торгівлі. Зокрема, процеси глобалізації, цифровізації бізнесу, зміни у податковому законодавстві та інфляційні процеси створюють нові виклики для ведення бухгалтерського обліку і оподаткування. У цьому контексті важливим є удосконалення підходів до облікових процедур і систематизація знань щодо податкових зобов'язань, що сприяє підвищенню ефективності управління підприємствами та забезпеченню їх фінансової стабільності.

Дослідження також є актуальним через необхідність адаптації підприємств оптової торгівлі до сучасних економічних умов, включаючи впровадження автоматизованих систем обліку, оптимізацію податкових витрат і врахування новітніх змін у законодавстві. Аналіз теоретичних і практичних аспектів дозволяє не лише виявити проблеми, пов'язані з обліком і оподаткуванням, але й запропонувати ефективні рішення, які відповідають сучасним потребам бізнесу та сприяють розвитку національної економіки в цілому.

Метою дослідження є комплексне вивчення існуючих підходів до організації бухгалтерського обліку та управління податковими зобов'язаннями на підприємствах оптової торгівлі, а також розробка рекомендацій для їх удосконалення. Особлива увага приділяється впровадженню сучасних інформаційних технологій, автоматизації облікових процесів, оптимізації управління фінансовими потоками та мінімізації податкових витрат.

Об'єктом дослідження є система бухгалтерського обліку та оподаткування діяльності підприємств оптової торгівлі, зокрема організація цих процесів на підприємстві ПРАТ "МХП" в умовах сучасного економічного середовища.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти облікових і податкових процесів, включаючи їх методологію, організацію, проблеми адаптації до змін економічного середовища та впровадження автоматизації на підприємствах оптової торгівлі.

На основі проведеного аналізу сформульовано рекомендації щодо вдосконалення облікової політики підприємств, підвищення ефективності управління фінансовими потоками та оптимізації податкових витрат. Запропоновані заходи спрямовані на впровадження інформаційних технологій, що сприяє автоматизації процесів, зменшенню адміністративних витрат і підвищенню оперативності фінансового обліку.

Результати апробації основних положень кваліфікаційної роботи розглядалися на III Міжнародній науково-практичній конференції «Роль бухгалтерського обліку, аудиту та податкової політики у розбудові незалежної України на шляху до Європейського Союзу» (7-8 листопада 2024 року, м. Житомир).

Практичне значення роботи полягає у можливості застосування розроблених рекомендацій у діяльності підприємств оптової торгівлі. Впровадження цих заходів дозволить підприємствам ефективніше адаптуватися до змін законодавства, знижувати ризики податкових штрафів, підвищувати фінансову прозорість і забезпечувати конкурентні переваги на ринку.

Робота є актуальною для студентів, викладачів та практиків у галузі обліку і фінансового менеджменту, а також може бути використана як основа для подальших наукових досліджень.

Ключові слова: облік, оподаткування, підприємства оптової торгівлі, автоматизація, податкове планування, фінансовий облік.

Рік виконання кваліфікаційної роботи – 2024 рік.

Рік захисту роботи – 2024 рік.

Зміст

Вступ.....	7
1. Теоритичні основи організації обліку і оподаткування підприємств оптової торгівлі.....	10
1.1 Поняття оптової торгівлі та її економічна роль.....	10
1.2 Особливості організації обліку на підприємствах оптової торгівлі.....	16
1.3 Система оподаткування та її вплив на діяльність оптових підприємств.....	28
2. Організація обліку та особливості оподаткування ПРАТ «МХП».....	36
2.1 Загальна характеристика ПРАТ "МХП".....	36
2.2 Організація бухгалтерського обліку на ПРАТ "МХП".....	48
2.3 Особливості оподаткування ПРАТ "МХП".....	54
3. Шляхи вдосконалення організації обліку та оподаткування ПРАТ «МХП»....	63
3.1 Напрямки вдосконалення облікової політики ПРАТ "МХП".....	63
3.2 Шляхи вдосконалення організації облікових процесів на ПРАТ "МХП" на основі використання хмарних технологій.....	69
Висновки.....	73
Список використаних джерел.....	76
Додатки.....	81

ВСТУП

Сфера оптової торгівлі є однією з ключових складових економіки, що забезпечує безперервність товарообігу між виробниками та споживачами. Вона сприяє розвитку виробничих галузей, підтримує конкурентоспроможність національних економік та забезпечує стійкість господарських зв'язків. У сучасних умовах глобалізації, посилення конкуренції на ринках, швидких змін у технологіях та законодавстві підприємства оптової торгівлі стикаються із численними викликами. Їх ефективне функціонування багато в чому залежить від здатності адаптуватися до цих змін і водночас залишатися фінансово стійкими.

Особливе значення у діяльності підприємств оптової торгівлі має організація бухгалтерського обліку, який є основним інструментом управління фінансовими ресурсами. Крім того, важливим аспектом є податкове планування, що впливає на розмір податкових зобов'язань підприємств і визначає їх конкурентоспроможність. Високий рівень податкового навантаження та складність податкового законодавства створюють додаткові труднощі для суб'єктів господарювання, що вимагає постійного вдосконалення методів обліку, оптимізації витрат і впровадження інноваційних підходів.

Актуальність теми обумовлена необхідністю забезпечення фінансової стабільності підприємств оптової торгівлі в умовах динамічних змін податкового середовища та впровадження новітніх інформаційних технологій. Сьогодні підприємства цієї сфери зіштовхуються з необхідністю оптимізації облікових процесів, автоматизації фінансових операцій та зменшення адміністративних витрат. У цьому контексті розробка практичних рекомендацій для вдосконалення облікових і податкових процесів набуває особливого значення.

Метою дослідження є комплексне вивчення існуючих підходів до організації бухгалтерського обліку та управління податковими зобов'язаннями на підприємствах оптової торгівлі, а також розробка рекомендацій для їх удосконалення. Особлива увага приділяється впровадженню сучасних

інформаційних технологій, автоматизації облікових процесів, оптимізації управління фінансовими потоками та мінімізації податкових витрат.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення наступних завдань:

- Проаналізувати теоретичні засади бухгалтерського обліку в сфері оптової торгівлі.
- Визначити особливості податкових зобов'язань підприємств оптової торгівлі.
- Виявити проблеми, пов'язані з впровадженням нових підходів до обліку та оподаткування.
- Дослідити ефективність використання інформаційних систем для бухгалтерського обліку на підприємстві ПРАТ "МХП".
- Розробити рекомендації щодо оптимізації облікових процесів і управління податковим навантаженням.
- Оцінити вплив автоматизації на ефективність фінансового управління підприємств оптової торгівлі.
- Проаналізувати вплив воєнного стану на організацію обліку на ПРАТ «МХП» та запропонувати шляхи удосконалення безпеки облікових процесів.

Об'єктом дослідження є система бухгалтерського обліку та оподаткування діяльності підприємств оптової торгівлі, зокрема організація цих процесів на підприємстві ПРАТ "МХП" в умовах сучасного економічного середовища.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти облікових і податкових процесів, включаючи їх методологію, організацію, проблеми адаптації до змін економічного середовища та впровадження автоматизації на підприємствах оптової торгівлі.

Методологія дослідження базується на поєднанні теоретичних та практичних підходів до аналізу бухгалтерського обліку й оподаткування. Використано методи системного аналізу, порівняння, економіко-статистичного моделювання та експертних оцінок для формування пропозицій щодо вдосконалення облікових процесів. У роботі застосовано дані фінансової звітності підприємств, нормативно-правових актів та наукової літератури.

Практична значущість роботи полягає у тому, що розроблені рекомендації можуть бути використані для підвищення ефективності фінансового управління підприємствами оптової торгівлі. Запропоновані підходи до автоматизації облікових процесів, управління фінансовими потоками та зменшення податкового навантаження можуть бути впроваджені як на великих підприємствах, так і на малих та середніх. Крім того, результати дослідження можуть бути корисними для викладачів і студентів у рамках навчальних програм з бухгалтерського обліку, фінансового менеджменту та податкового права.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові акти України, що регулюють діяльність підприємств оптової торгівлі, зокрема Податковий кодекс України, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також інші законодавчі акти, які визначають особливості оподаткування та обліку в умовах сучасного економічного середовища.

У дослідженні використані статистичні дані, фінансова звітність та внутрішня документація ПРАТ «МХП», які надали можливість здійснити аналіз організації обліку та особливостей оподаткування цього підприємства. Крім того, було залучено наукові публікації, монографії, статті у профільних журналах, матеріали науково-практичних конференцій, а також сучасні методичні розробки в галузі бухгалтерського обліку та оподаткування.

Таким чином, проведене дослідження має як теоретичне, так і практичне значення. Його результати можуть стати основою для подальших наукових розробок у сфері вдосконалення бухгалтерського обліку та оподаткування. Висновки роботи сприятимуть підвищенню ефективності діяльності підприємств оптової торгівлі, їх адаптації до змін у законодавчому середовищі та забезпеченню конкурентних переваг у сучасних умовах господарювання.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРИТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ

1.1. Поняття оптової торгівлі та її економічна роль

Оптова торгівля або розповсюдження - це продаж товарів або виробів роздрібним торговцям; для промислових, комерційних, інституційних або інших професійних бізнес-користувачів; або іншим оптовикам (оптовим підприємствам) і відповідним підлеглим службам. Загалом, це продаж товарів оптом будь-кому, особі чи організації, крім кінцевого споживача цього товару. Оптова торгівля — це купівля товарів у великих кількостях, зазвичай безпосередньо від виробника або джерела, за зниженою ціною. Потім роздрібний продавець продає товар кінцевому споживачеві за вищою ціною, отримуючи прибуток.[1]

За даними Статистичного відділу ООН, оптова торгівля — це перепродаж нових і вживаних товарів роздрібним торговцям, промисловим, комерційним, інституційним або професійним користувачам або іншим оптовикам, або включає в себе дію в якості агента або брокера при купівлі товарів або продажу товарів таким особам або компаніям. Оптові торговці часто фізично збирають, сортують і класифікують товари великими партіями, розбивають, перепаковують і розподіляють меншими партіями.[2] У той час як оптові торговці більшістю продуктів зазвичай працюють із незалежних приміщень, оптовий продаж харчових продуктів може відбуватися на окремих оптових ринках, де зібрані всі торговці.

Традиційно оптовики були ближче до ринків, які вони постачали, ніж до джерела, з якого вони отримували продукцію.[3] Однак із появою Інтернету та електронних закупівель зростає кількість оптовиків, розташованих ближче до виробників у Китаї, Тайвані та Південно-Східній Азії. Рівень прибутку оптовиків значною мірою залежить від їх здатності досягати ринкових конкурентоспроможних операційних витрат.

У банківській галузі «оптова торгівля» зазвичай відноситься до оптової банківської діяльності, яка надає індивідуальні послуги великим клієнтам, на відміну від роздрібною банківською діяльністю, яка надає стандартизовані послуги великій кількості менших клієнтів.

У сфері нерухомості оптова торгівля - це акт укладання контракту на купівлю нерухомості та передача цього контракту інвестору.

Оптова торгівля є ключовим сегментом економіки, що виконує важливу функцію посередника між виробниками товарів і кінцевими споживачами. Основна її мета полягає у закупівлі товарів великими партіями від виробників з метою подальшого перепродажу іншим суб'єктам господарювання, таким як роздрібні торговці, підприємства та організації, які потім постачають ці товари на ринок для кінцевого споживання. На відміну від роздрібною торгівлі, яка орієнтована на безпосереднє обслуговування споживачів, оптова торгівля діє на рівні бізнесу, полегшуючи процес переміщення товарів через різні етапи товарообігу.

Підприємства оптової торгівлі займають важливе місце в структурі товарного ринку, забезпечуючи значну частку його товарообігу. Відповідно до статті 1 Закону України «Про підприємства в Україні», підприємство – це самостійна юридична особа, що здійснює виробничу, науково-дослідну та комерційну діяльність з метою отримання прибутку.[5]

Оптова торгівля є ключовим сегментом економіки України, який забезпечує зв'язок між виробниками та роздрібними торговцями, сприяючи ефективному розподілу товарів по всій країні. Цей сектор відіграє важливу роль у формуванні внутрішнього ринку, стимулюванні виробництва та задоволенні потреб споживачів.

За даними Державної служби статистики України, у 2021 році обсяг оптового товарообороту підприємств склав 2,3 трлн гривень, що на 12% більше порівняно з 2020 роком. Зростання оптового товарообороту свідчить про відновлення економічної активності після спаду, спричиненого пандемією COVID-19. Оптова торгівля становить близько 45% загального обороту

внутрішньої торгівлі України, підкреслюючи її значущість у національній економіці. [4]

Оптові торговельні підприємства є організаційними одиницями, що об'єднують колективи працівників і мають власну систему управління. Важливою характеристикою таких підприємств є їхня економічна діяльність, яка забезпечує єдність ресурсів, праці, обліку та звітності. Разом з тим, підприємства оптової торгівлі працюють у дуже динамічному секторі економіки, де відбуваються процеси концентрації та спеціалізації через зростання конкуренції на ринку та підвищення вимог до обслуговування клієнтів.

Ці обставини призводять до появи різноманітних типів підприємств оптової торгівлі. Вони відрізняються за масштабом діяльності, виконуваними функціями, рівнем обслуговування, правом власності на товар, а також за товарною спеціалізацією. Такі підприємства, незалежно від їх розмірів, є частиною єдиної системи оптової торгівлі, яка діє на загальнодержавному та регіональному рівнях. [6]

На загальнодержавному рівні створюються основи функціонування оптового процесу, а підприємства міжрегіонального рівня відіграють ключову роль у забезпеченні стабільності всієї системи оптової торгівлі. Вони реалізують товари по всій країні, забезпечуючи стратегічну стабільність ринку через організацію каналів постачання для національних і зарубіжних виробників.

Підприємства регіонального рівня, у свою чергу, виконують завершальну фазу оптового процесу, закупаючи товари у міжрегіональних підприємств або безпосередньо у виробників. Їхнім основним завданням є забезпечення регіональних ринків і роздрібних підприємств товарами, які потрапляють до кінцевого споживача в межах зони їх діяльності. Серед таких підприємств виділяються незалежні оптові торговці, які виконують повний цикл операцій із купівлі-продажу товарів, а також надають широкий спектр послуг покупцям.

Дистриб'ютори товарів виробничо-технічного призначення також входять до складу цієї групи. Вони продають товари виробникам для подальшого використання у виробничих процесах, забезпечуючи їх підготовку, збереження

та доставку. Важливою функцією цих підприємств є надання кредитних послуг покупцям.

Оптовики-комівояжери займаються реалізацією продуктів короткострокового зберігання, доставляючи дрібні партії товарів безпосередньо до супермаркетів, бакалійних магазинів, лікарень, кафетеріїв та інших установ. Вони також виконують функції організаторів поставок, працюючи на умовах транзиту. Після отримання замовлення від клієнта вони шукають виробника і організовують відправку товару безпосередньо покупцеві.

Консигнатори товарів особистого споживання здійснюють торгівлю на умовах консигнації, зберігаючи право власності на товар до моменту його продажу. Роздрібні торговці платять лише за продані товари. Консигнатори забезпечують не лише доставку товарів до магазинів, але й їх розміщення, рекламу, а також контроль якості та оновлення запасів.[7]

Оптова торгівля виконує кілька важливих функцій, що спрямовані на обслуговування роздрібних торговців і кінцевих споживачів. Серед них:

- аналіз попиту і ринкової кон'юнктури для виявлення потреб цільових ринків;
- перетворення великосерійного асортименту виробників у комерційний асортимент, адаптований до можливостей роздрібних мереж;
- акумуляція матеріальних ресурсів для забезпечення стабільного постачання торговельних підприємств;
- виконання внутрішньоскладських операцій, пов'язаних із зберіганням товарів;
- організація доставки товарів у роздрібну мережу;
- надання товарного і фінансового кредиту клієнтам;
- інформаційна підтримка клієнтів та покупців оптових партій.

Крім основних функцій, оптова торгівля також виконує допоміжні, пов'язані з інфраструктурним забезпеченням продажу товарів. До них належать заходи, що сприяють збереженню матеріальних цінностей під час транспортування, сезонне і тимчасове зберігання товарів на складах, фасування,

подрібнення товарних партій тощо. Ці операції дозволяють адаптувати товар до потреб ринку, роблячи його доступнішим для кінцевих споживачів або інших оптових покупців.

Однією з основних економічних функцій оптової торгівлі є забезпечення ефективного розподілу продукції. Вона забезпечує своєрідний «міст» між виробником і споживачем, дозволяючи зменшити витрати на транспортування і логістику завдяки масштабам операцій. Оптові компанії закупають товари великими партіями, що дозволяє виробникам сконцентруватися на виробництві, а не займатися процесами продажу кінцевим покупцям. Це значно спрощує процес продажу та постачання, зменшуючи витрати на маркетинг і логістику, які часто можуть бути обтяжливими для виробників, особливо малих та середніх підприємств.

Крім того, оптова торгівля виконує низку допоміжних функцій, які мають важливе значення для загальної економічної ефективності. Вона часто забезпечує зберігання, транспортування, пакування та фінансування товарних операцій, беручи на себе частину ризиків, пов'язаних з ринковими коливаннями. Наприклад, оптовики можуть зберігати продукцію до моменту, коли попит на неї зростає, що дозволяє стабілізувати ринкові коливання та запобігти можливим дефіцитам або надлишкам. Це особливо важливо в умовах сезонних товарів, коли виробництво та попит можуть значно відрізнятись за часом. Таким чином, оптова торгівля сприяє вирівнюванню попиту і пропозиції, підтримуючи стабільність ринку.

Ще однією важливою економічною роллю оптової торгівлі є сприяння конкуренції та диверсифікації ринку. Оптові торговці, зазвичай, мають змогу працювати з різними постачальниками та пропонувати широкий асортимент товарів, що дозволяє роздрібним продавцям обирати з більшої кількості товарів, порівнювати ціни та якість, що в кінцевому підсумку вигідно для споживачів. У результаті зростає конкуренція між виробниками, що стимулює їх до покращення якості продукції та впровадження інновацій.

Слід також зазначити, що оптова торгівля не тільки виконує функцію посередництва, але й часто стає ключовим гравцем у ланцюзі створення доданої вартості. Оптові компанії займаються попередньою обробкою товарів, пакуванням, маркуванням, складуванням і навіть адаптацією товарів до певних ринків. Це дозволяє підвищити якість товарів та зробити їх більш привабливими для кінцевих споживачів, що, в свою чергу, підвищує загальну ефективність і конкурентоспроможність ринку.

Оптова торгівля також сприяє розвитку інфраструктури та створенню робочих місць. Вона потребує значних інвестицій у транспортні засоби, складські приміщення, інформаційні технології для управління ланцюгами постачання. Це стимулює розвиток логістичних, транспортних і технологічних компаній, що створює додаткові робочі місця та сприяє економічному зростанню. Особливо це помітно у великих торгових центрах, портах та логістичних хабах, де оптові компанії виступають основними замовниками логістичних послуг.

Крім того, оптова торгівля відіграє важливу роль у процесі глобалізації, сприяючи розвитку міжнародної торгівлі. Завдяки оптовим компаніям, підприємства мають можливість виходити на міжнародні ринки, що дозволяє їм збільшувати свої обсяги продажу і отримувати додаткові джерела доходу. Це важливо в умовах глобальної економіки, де можливість експорту є одним із ключових чинників конкурентоспроможності національних виробників.

Таким чином, оптова торгівля є невід'ємною частиною економічної системи, яка виконує важливу роль у забезпеченні ефективного руху товарів, оптимізації витрат, сприянні конкуренції та підвищенні загальної економічної ефективності. Вона є основою для стабільного розвитку ринку, підтримки інновацій та створення нових можливостей для підприємств різних галузей. У сучасних умовах глобалізації та ринкових трансформацій оптова торгівля стає ще більш важливою, оскільки сприяє інтеграції національних економік у світові ринки, створюючи нові можливості для економічного зростання.[6]

Слід також зазначити, що оптова торгівля не тільки виконує функцію посередництва, але й часто стає ключовим гравцем у ланцюзі створення доданої

вартості. Оптові компанії займаються попередньою обробкою товарів, пакуванням, маркуванням, складуванням і навіть адаптацією товарів до певних ринків. Це дозволяє підвищити якість товарів та зробити їх більш привабливими для кінцевих споживачів, що, в свою чергу, підвищує загальну ефективність і конкурентоспроможність ринку.

1.2 . Особливості організації обліку на підприємствах оптової торгівлі

Підприємства оптової торгівлі відіграють важливу роль в економіці України, забезпечуючи ефективний рух товарів від виробників до роздрібних продавців і кінцевих споживачів. Для успішного функціонування таких підприємств необхідно глибоко розуміти податкове навантаження, яке на них покладається, а також особливості формування облікової політики. Знання про податки, збори та специфіку обліку дозволяє оптимізувати витрати, уникати штрафів і забезпечувати законність діяльності.[8]

Формування облікової політики для підприємств оптової торгівлі має свої специфічні особливості, які обумовлені характером діяльності та вимогами законодавства. Однією з головних особливостей є вибір методу оцінки товарних запасів, оскільки підприємства цього сектора оперують великими обсягами товарів. Найпоширенішими методами є ФІФО, ЛІФО та середньозважена собівартість. Ці методи суттєво впливають на показники собівартості товарів і, відповідно, на фінансовий результат.

Також важливим аспектом є визначення собівартості реалізованої продукції, оскільки це безпосередньо впливає на податкові зобов'язання підприємства. У собівартість можуть бути включені не тільки прямі витрати на придбання товарів, але й додаткові витрати, такі як транспортування, зберігання та страхування. Відображення операцій з ПДВ також є невід'ємною частиною облікової політики оптових підприємств. Важливо враховувати вимоги податкового законодавства щодо порядку складання та реєстрації податкових накладних, а також правил відшкодування ПДВ.[9]

Ще однією особливістю облікової політики є порядок визнання доходів. Для підприємств оптової торгівлі важливо визначити критерії визнання доходів, що може здійснюватися за моментом переходу права власності або відвантаженням товарів. Також необхідно продумати облік розрахунків із контрагентами, оскільки ці підприємства працюють з великою кількістю партнерів і повинні чітко визначити порядок ведення обліку заборгованостей.

Окрім того, підприємства оптової торгівлі стикаються з транспортно-заготівельними витратами, які потрібно враховувати у фінансовій звітності. Такі витрати можуть бути включені до собівартості товарів або обліковуватися як окремі витрати підприємства, що залежить від прийнятої облікової політики. Оцінка знецінення товарів також є важливим елементом, оскільки підприємства часто мають справу з великими складськими залишками, які можуть знецінюватися через тривале зберігання чи пошкодження.

Таким чином, облікова політика підприємств оптової торгівлі формується з урахуванням специфіки товарообігу, методів оцінки запасів, порядку визнання доходів і витрат, а також відповідності вимогам податкового законодавства.

Однією з ключових особливостей є вибір методів обліку запасів. Оскільки товарно-матеріальні запаси складають значну частину активів оптових підприємств, правильний вибір методу їх оцінки має істотний вплив на фінансові показники. Підприємства можуть застосовувати метод середньозваженої собівартості, метод FIFO (перший прийшов — перший пішов) або ідентифікованої собівартості. Вибір залежить від специфіки товарів, обсягів операцій та інформаційних можливостей підприємства.[10]

Важливим аспектом є облік доходів та витрат. Підприємства оптової торгівлі повинні чітко визначити моменти визнання доходів від реалізації товарів, враховуючи умови поставок, оплати та передачі ризиків. Також необхідно правильно класифікувати витрати на прямі та непрямі, операційні та неопераційні, що впливає на розрахунок фінансового результату та оподаткованого прибутку.

Особливу увагу слід приділити обліку торгових знижок, бонусів та інших стимулюючих заходів. В оптовій торгівлі поширені різні форми знижок для клієнтів, і облікова політика повинна передбачати порядок їх відображення в обліку та звітності. Це важливо для правильного формування доходів та витрат, а також для дотримання податкового законодавства.

Облік розрахунків з постачальниками та покупцями також має свої особливості. Необхідно встановити порядок визнання та відображення дебіторської та кредиторської заборгованості, враховуючи можливі сумнівні та безнадійні борги. Це впливає на фінансову стійкість підприємства та його кредитоспроможність.

Формування облікової політики повинно враховувати вимоги національних стандартів бухгалтерського обліку, а в разі потреби — міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Для великих підприємств, які співпрацюють з іноземними партнерами або мають іноземні інвестиції, застосування МСФЗ є обов'язковим або доцільним.

Автоматизація бухгалтерського обліку є важливою складовою облікової політики. Використання сучасних інформаційних систем дозволяє підвищити точність та оперативність облікових даних, зменшити ризик помилок та забезпечити своєчасне формування звітності. Облікова політика повинна визначати порядок використання програмного забезпечення, резервного копіювання даних та захисту інформації.

Особливості обліку та звітності для підприємств оптової торгівлі включають ведення детального обліку товарних запасів, їхнього руху та залишків відповідно до таблиці 1.1 . Це вимагає оформлення первинних документів, таких як накладні, акти прийому-передачі та інші документи, що підтверджують господарські операції. Використання електронного документообігу та сучасних програмних рішень допомагає зменшити ризики помилок та підвищити ефективність.[16]

Податкові ризики та перевірки є важливими аспектами діяльності оптових підприємств. Якщо підприємство здійснює операції з пов'язаними особами, необхідно дотримуватися правил трансфертного ціноутворення. Оптові

підприємства можуть бути об'єктами підвищеної уваги з боку податкових органів через значні обсяги операцій. Важливо правильно планувати податкові платежі, щоб уникнути касових розривів та штрафних санкцій.

Ліцензування та дозвільна система також мають значення для підприємств оптової торгівлі. Торгівля алкоголем, ліками або іншими регульованими товарами вимагає наявності відповідних ліцензій та дозвільних документів, таких як сертифікати відповідності та декларації про відповідність.

Великі підприємства оптової торгівлі можуть бути зобов'язані вести фінансову звітність за МСФЗ, що впливає на методи обліку та розрахунку податків. Це вимагає додаткових знань та ресурсів, але сприяє підвищенню прозорості та привабливості підприємства для інвесторів.

У сучасних умовах конкуренції та глобалізації підприємства оптової торгівлі повинні активно впроваджувати передові практики управління, автоматизувати процеси та інвестувати в розвиток персоналу. Це дозволить не лише ефективно управляти податковими ризиками та обліком, але й підвищити загальну ефективність бізнесу, забезпечуючи його стійкий розвиток у довгостроковій перспективі.

Таким чином, інтеграція сучасних технологій і інноваційних підходів до управління є необхідною умовою для успішної діяльності оптових підприємств. Автоматизація процесів дозволяє зменшити людський фактор у рутинних операціях, підвищити точність обліку та швидкість обробки інформації. Інвестиції в розвиток персоналу сприяють підвищенню кваліфікації працівників, що позитивно впливає на якість прийняття управлінських рішень і адаптацію до змін на ринку.

Ефективне управління податковими ризиками стає можливим завдяки впровадженню сучасних систем обліку та контролю, які забезпечують своєчасне виявлення і мінімізацію потенційних фінансових загроз. Це, в свою чергу, підвищує фінансову стабільність підприємства і його привабливість для інвесторів та партнерів.

У довгостроковій перспективі такі стратегії сприяють стійкому розвитку бізнесу, дозволяючи підприємствам оптової торгівлі не лише утримувати позиції на ринку, але й активно розширюватися, відкривати нові напрямки діяльності та забезпечувати високу конкурентоспроможність у глобальному масштабі.

В оптових торговельних підприємствах існує кілька методів організації зберігання та обліку товарів, кожен з яких має свої особливості і застосовується в залежності від специфіки підприємства та типу товарів. Основними методами є партійний, сортовий та оперативно-бухгалтерський (сальдовий) методи обліку, які регулюють порядок ведення аналітичного обліку товарів на оптових базах і складах.

Партійний метод передбачає окреме зберігання та облік кожної партії товарів, що надійшли на склад. При цьому на кожну окрему партію товару виписується товарний ярлик, де вказується унікальний номер партії. Цей номер фіксується в усіх документах, що стосуються даної партії товарів, включаючи прибуткові та видаткові документи. Таким чином, інформація про кожну партію товару зберігається окремо, що дозволяє чітко відстежувати рух конкретних партій товарів від моменту їх надходження до складу до моменту реалізації або списання. Ця інформація фіксується в картках складського обліку товарів, що забезпечує точний облік та контроль за залишками товарів на складі.[10]

Однією з основних переваг партійного методу є можливість чіткого відстеження руху кожної партії товару, що може бути особливо важливим при обліку товарів з обмеженим терміном зберігання або у випадках, коли ціни на товар суттєво змінюються з часом. Завдяки цьому методу можна швидко ідентифікувати, яка саме партія товару була продана або яка має бути списана через закінчення терміну придатності. Однак цей метод вимагає високої точності в документуванні та обліку, що може ускладнювати процес ведення бухгалтерії на великих підприємствах з великою кількістю товарів.

Сортний метод обліку товарів передбачає зберігання і облік товарів за їх видами та сортами. На відміну від партійного методу, де акцент робиться на кожній окремій партії, при сортовому обліку всі товари однієї категорії (виду або

сорту) об'єднуються в загальний облік, і їх рух фіксується за кількістю та вартістю. Наприклад, якщо підприємство займається реалізацією текстильних виробів, то всі вироби одного сорту або типу будуть зберігатися разом і обліковуватися спільно, незалежно від партії їх надходження.

Цей метод є більш простим і зручним для ведення обліку великої кількості однорідних товарів, оскільки не потрібно відстежувати кожен окрему партію. Однак сортовий метод може мати свої недоліки у випадках, коли потрібно чітко контролювати рух кожної партії товарів або визначати, який саме товар має бути реалізований першим у випадку наявності товарів з різними термінами придатності.

У картках складського обліку, які ведуться при сортовому методі, фіксується інформація про кількість і вартість товарів за кожним сортом чи видом. Цей підхід дозволяє швидко отримати інформацію про наявність товарів на складі, що сприяє оптимізації процесу управління запасами.

Найбільш поширеним методом обліку товарів в оптовій торгівлі є оперативно-бухгалтерський або сальдовий метод. Його сутність полягає в тому, що облік руху товарів ведеться на основі даних, які надходять з первинних документів (наприклад, прибуткових та видаткових накладних). При цьому кількість товарна складі регулярно порівнюється із залишками, що фіксуються в бухгалтерських документах. Це вимагає додаткових знань та ресурсів, але сприяє підвищенню прозорості та привабливості підприємства для інвесторів.

Цей метод дозволяє вести оперативний контроль за рухом товарів на складі та отримувати актуальну інформацію про їх наявність на певний момент часу. Основною перевагою цього методу є його простота та зручність у використанні, особливо для великих підприємств, де необхідно постійно відстежувати рух великої кількості товарів.[6]

Іноді трапляється ситуація, коли торговельне підприємство відмовляється від оплати товарів постачальника через певні причини, наприклад, через невідповідність якості товарів чи інших умов договору. У такому випадку

підприємство приймає товари на відповідальне зберігання і веде їх облік на позабалансовому рахунку. Це означає, що товари зберігаються на складі, але вони не є власністю підприємства і не включаються до його активів.

Підприємство зобов'язане повідомити постачальника про відмову від оплати та чекати від нього вказівок щодо подальших дій з товарами: їх повернення, переадресування або реалізації. До отримання таких вказівок товари зберігаються на складі, а облік ведеться на спеціальних позабалансових рахунках, що дозволяє підприємству контролювати рух товарів без відображення їх у фінансовій звітності.

Таблиця 1.1 - Організація документообігу на підприємстві оптової торгівлі: процеси, місце та час створення і обробки документів

№	Вид документа	Відповідальний за складання	Підписує	Термін передачі до бухгалтерії	Місце зберігання
1	Договір з постачальником	Відділ закупівель	Директор, головний бухгалтер	Після підписання	Архів договорів
2	Видаткова накладна від постачальника	Відділ приймання товарів	Завідувач складу	В день отримання	Бухгалтерія
3	Податкова накладна	Постачальник	Головний бухгалтер постачальника	При отриманні товару	Бухгалтерія
4	Прибутковий ордер	Завідувач складу	Завідувач складу	В день приймання товару	Бухгалтерія
5	Рахунок-фактура для покупця	Відділ збуту	Менеджер з продажу	При відвантаженні товару	Бухгалтерія
6	Видаткова накладна для покупця	Відділ збуту	Завідувач складу, менеджер з продажу	В день відвантаження	Бухгалтерія
7	Податкова накладна для покупця	Бухгалтерія	Головний бухгалтер	Протягом дня після відвантаження	Бухгалтерія
9	Звіт про рух товарів на складі	Завідувач складу	Завідувач складу	Щомісяця до 5 числа	Бухгалтерія
8	Платіжна інструкція	Фінансовий відділ	Головний бухгалтер, директор	До кінця робочого дня	Архів бухгалтерії

Аналітичний облік відвантажених товарів ведеться за кожним платіжним документом у відомостях обліку відвантажених і реалізованих товарів, а також за кожним контрагентом. Це дозволяє чітко відстежувати рух товарів і контролювати процес отримання оплати від покупців, що є важливим аспектом фінансового контролю підприємства.

При реалізації товарів зі складу оптові підприємства оформлюють видаткові накладні, в яких зазначається інформація про асортимент і кількість товарів, що відпускаються покупцеві (зображено в таблиці 1.1) . Ці документи є підставою для здійснення відвантаження товарів і водночас використовуються для виписування платіжних документів, необхідних для одержання оплати від покупця. Видаткові накладні є основним документом, на підставі якого фіксується рух товарів зі складу, а також формуються бухгалтерські проводки.[6]

Доходи від реалізації товарів відображаються на субрахунку 702 «Дохід від реалізації товарів». Це основний рахунок, на якому ведеться облік доходів, що отримуються підприємством від продажу товарів. Він є важливою складовою фінансової звітності підприємства і використовується для визначення загального фінансового результату. У бухгалтерському обліку оптових торговельних підприємств застосовуються такі основні бухгалтерські проведення для відображення операцій, пов'язаних з рухом товарів:

Під час бухгалтерського обліку оптових торговельних підприємств, що зображено в таблиці 1.2 застосовуються наступні основні бухгалтерські проводки для відображення операцій, пов'язаних з рухом товарів.

У синтетичному та аналітичному обліку операцій з відвантаження та реалізації товарів в оптових підприємствах застосовуються аналогічні підходи, як і при обліку реалізації готової продукції.

У синтетичному обліку відображаються загальні суми господарських операцій, а в аналітичному – деталізована інформація щодо кожного контрагента, товарної партії або іншого об'єкта обліку. Це забезпечує чітке відстеження руху товарів, контроль за їх наявністю на складах, а також своєчасне відображення операцій у бухгалтерській звітності.

Таблиця 1.2 – Основні кореспонденції з обліку торгівельної діяльності

№	Зміст операції	Дебет	Кредит
1	Надійшли товари від постачальника	281 "Товари"	631 "Розрахунки з постачальниками"
2	Відображено податковий кредит з ПДВ при придбанні товарів	641 "Розрахунки за податками" (субрахунок ПДВ)	631 "Розрахунки з постачальниками"
3	Відображено заборгованість перед постачальником за товари та ПДВ	631 "Розрахунки з постачальниками"	685 "Розрахунки з іншими кредиторами"
4	Відвантажено товари покупцеві, визнано дохід від реалізації	361 "Розрахунки з покупцями"	702 "Дохід від реалізації товарів"
5	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ при продажу товарів	702 "Дохід від реалізації товарів"	641 "Розрахунки за податками" (субрахунок ПДВ)
6	Списано собівартість реалізованих товарів	902 "Собівартість реалізованих товарів"	281 "Товари"
7	Визнано витрати обігу (адміністративні, на збут, інші операційні)	92 "Адміністративні витрати", 93 "Витрати на збут", 94 "Інші операційні витрати"	Відповідні рахунки (наприклад, 63 "Розрахунки з постачальниками", 66 "Розрахунки з оплати праці")
8	Списано витрати обігу на фінансовий результат	791 "Результат основної діяльності"	92, 93, 94 (відповідні рахунки витрат)
9	Списано дохід від реалізації товарів на фінансовий результат	702 "Дохід від реалізації товарів"	791 "Результат основної діяльності"
10	Списано собівартість реалізованих товарів на фінансовий результат	791 "Результат основної діяльності"	902 "Собівартість реалізованих товарів"
11	Отримано оплату від покупця	301 "Каса" або 311 "Поточні рахунки в національній валюті"	361 "Розрахунки з покупцями"
12	Здійснено оплату постачальнику	631 "Розрахунки з постачальниками"	311 "Поточні рахунки в національній валюті"
13	Відображено сплату ПДВ до бюджету	641 "Розрахунки за податками" (субрахунок ПДВ)	311 "Поточні рахунки в національній валюті"

Аналітичний облік дозволяє детально аналізувати відвантаження товарів, їх реалізацію та отримання оплати від покупців. Це допомагає підприємствам оперативно реагувати на зміну попиту, керувати запасами та прогнозувати майбутні поставки. Також правильна організація аналітичного обліку сприяє

підвищенню ефективності роботи підприємства, мінімізує ризики втрат товарів, а також забезпечує контроль за фінансовими результатами діяльності.[11]

Таблиця 1.3 - Порівняльна характеристика партійного, сортового та оперативно-бухгалтерського (сальдового) методів обліку товарів

Критерій	Партійний метод	Сортовий метод	Оперативно-бухгалтерський (сальдовий) метод
Суть методу	Облік ведеться за кожною партією товарів з відображенням їх кількості та вартості	Облік ведеться за кожним видом (сортом) товару незалежно від партії	Облік ведеться шляхом відображення руху товарів у кількісному виразі на складі та вартісному в бухгалтерії
Придатність для підприємств	Підходить для підприємств з невеликою номенклатурою, але великими партіями товарів	Підходить для підприємств з широкою номенклатурою товарів	Підходить для підприємств з великою кількістю товарів та швидким оборотом
Складність обліку	Висока, потребує детального обліку кожної партії	Середня, облік ведеться за видами товарів	Низька, спрощений облік з використанням сальдових відомостей
Контроль за рухом товарів	Максимальний контроль, можливість відстежувати кожну партію	Достатній контроль за видами товарів	Менший контроль, можливі неточності при великому обсязі операцій
Використання інформаційних систем	Вимагає складних систем обліку	Може використовувати стандартні програмні рішення	Можливе використання спрощених систем обліку
Переваги	Точність обліку, можливість відстеження партій	Баланс між точністю та складністю обліку	Спрощує облік, зменшує обсяг роботи
Недоліки	Складність та трудомісткість	Можлива втрата інформації про окремі партії	Менша точність, ризик помилок при інвентаризації

Таким чином, впровадження належної системи обліку товарів на оптових базах і складах є важливою складовою ефективного управління підприємством. Використання партійного, сортового або оперативно-бухгалтерського методів (відповідно таблиці 1.3) залежить від специфіки товарів і бізнес-процесів на підприємстві, проте в кожному випадку грамотна організація обліку дозволяє

забезпечити контроль за рухом товарів, оптимізувати роботу з постачальниками і покупцями, а також підвищити загальну ефективність торговельної діяльності.

Сучасні підприємства оптової торгівлі активно використовують програмне забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку та управління бізнес-процесами (Таблиця 1.4). Одним із ключових інструментів є система "1С:Підприємство", яка дозволяє вести бухгалтерський, податковий і управлінський облік, а також ефективно управляти запасами та продажами. Ця програма має різні модулі, що автоматизують прийом, відвантаження, переміщення та інвентаризацію товарів.

Таблиця 1.4 – Програмне забезпечення для введення та обробки даних: функціональні можливості, сфери використання та етапи впровадження [17]

Програмне забезпечення	Основні функції
"1С:Підприємство"	Комплексна система для бухгалтерського, податкового та управлінського обліку, управління запасами та продажами.
- Облік товарів	Автоматизація прийому, відвантаження, переміщення та інвентаризації товарів.
- Управління взаєморозрахунками	Контроль дебіторської та кредиторської заборгованості, автоматичне формування актів звірки.
- Облік ПДВ	Автоматичне формування податкових накладних, розрахунок податкового кредиту та зобов'язань.
- Звітність	Формування бухгалтерської та податкової звітності відповідно до вимог законодавства.
"М.Е.Дос"	Програма для електронного документообігу та подання електронної звітності.
- Обмін документами	Обмін електронними документами з контрагентами та державними органами.
- Підписання документів	Підписання документів електронним цифровим підписом.
- Автоматизація звітності	Подання звітності до податкових органів, Пенсійного фонду тощо.
"BAS Бухгалтерія"	Сучасне рішення для бухгалтерського та податкового обліку з урахуванням останніх змін законодавства.
- Облік	Ведення бухгалтерського та податкового обліку, облік основних засобів, нематеріальних активів.
- Розрахунок зарплати	Автоматизація розрахунків заробітної плати.
- Звітність	Формування фінансової та управлінської звітності.

Вона також забезпечує контроль дебіторської та кредиторської заборгованості, автоматично формуючи акти звірки, і дозволяє автоматично формувати податкові накладні, розраховувати податковий кредит та зобов'язання з ПДВ. Крім того, "1С:Підприємство" сприяє формуванню бухгалтерської та податкової звітності відповідно до вимог законодавства.

Іншою важливою програмою є "М.Е.Doc", спеціалізоване рішення для електронного документообігу та подання електронної звітності. Вона надає можливість обмінюватися електронними документами з контрагентами та державними органами, підписувати документи електронним цифровим підписом і автоматизувати процес подання звітності до податкових органів.

Також варто відзначити "BAS Бухгалтерія" — сучасне програмне забезпечення, яке враховує останні зміни в законодавстві та стандартах бухгалтерського обліку.

Ця програма забезпечує ведення бухгалтерського та податкового обліку з урахуванням специфіки підприємства, автоматизує розрахунки заробітної плати, облік основних засобів і нематеріальних активів, а також сприяє формуванню фінансової та управлінської звітності.[12]

Роль програмного забезпечення в обліковій політиці підприємства є надзвичайно важливою. Облікова політика повинна відображати використання цих програм, визначаючи порядок ведення обліку, налаштування плану рахунків, робочих місць бухгалтерів, доступів та прав користувачів. Необхідно також визначити методи оцінки запасів та розрахунків, щоб програма могла автоматично їх застосовувати. Важливим є встановлення порядку зберігання та архівування даних для забезпечення безпеки та збереження інформації, а також регулярне створення резервних копій. Крім того, слід передбачити порядок обміну даними, включаючи інтеграцію з іншими системами та організацію електронного документообігу з контрагентами.[15]

Використання сучасних програмних продуктів надає підприємству значні переваги. По-перше, це підвищує точність і швидкість обліку, оскільки автоматизація зменшує кількість помилок і прискорює обробку даних. По-друге,

керівництво отримує можливість оперативно отримувати інформацію про фінансовий стан підприємства, продажі та запаси в режимі реального часу. Також програми регулярно оновлюються відповідно до змін у законодавстві, що гарантує відповідність обліку чинним нормам. Нарешті, автоматизація рутинних операцій дозволяє співробітникам зосередитися на стратегічних завданнях розвитку бізнесу, що сприяє оптимізації бізнес-процесів і підвищенню конкурентоспроможності підприємства.

Таким чином, інтеграція програмного забезпечення в облікову політику та повсякденну діяльність оптових торговельних підприємств є ключовим фактором їх успішного функціонування та розвитку. Вона не лише забезпечує відповідність законодавчим вимогам, але й створює умови для ефективного управління ресурсами, підвищення продуктивності та досягнення стратегічних цілей бізнесу.

1.3. Система оподаткування та її вплив на діяльність оптових підприємств.

Постійні зміни в законодавстві створюють виклики для підприємств оптової торгівлі. Податкове законодавство України часто змінюється, тому підприємствам необхідно регулярно стежити за нововведеннями, щоб залишатися в правовому полі. Автоматизація процесів за допомогою сучасних програмних рішень для обліку та звітності допомагає зменшити ризики помилок та підвищити ефективність. Співпраця з податковими консультантами та аудиторами може допомогти оптимізувати податкове навантаження та уникнути штрафів. Впровадження систем внутрішнього контролю та аудиту сприяє виявленню та усуненню потенційних проблем на ранніх стадіях.

Розуміння податків та зборів, що стосуються підприємств оптової торгівлі, є критично важливим для їхнього успішного функціонування в Україні. Складність податкового законодавства та специфічні вимоги до цієї галузі вимагають від підприємств високого рівня компетентності та постійної уваги до змін. Дотримання податкових зобов'язань не лише забезпечує законність

діяльності, але й сприяє зміцненню репутації підприємства, відкриває можливості для співпраці з іноземними партнерами та залучення інвестицій.

У сучасних умовах конкуренції та глобалізації підприємства оптової торгівлі повинні активно впроваджувати передові практики управління, автоматизувати процеси та інвестувати в розвиток персоналу. Це дозволить не лише ефективно управляти податковими ризиками, але й підвищити загальну ефективність бізнесу, забезпечуючи його стійкий розвиток у довгостроковій перспективі.

Система оподаткування — це сукупність податків і зборів, які стягуються до бюджетів різних рівнів та державних цільових фондів на підставі законодавства. Досвід країн із розвиненою ринковою економікою показує, що вибрана податкова система значно впливає на економічні процеси як на макрорівні, так і на мікрорівні. Це підкреслює необхідність вивчення впливу податкової системи України на економічну діяльність суб'єктів підприємництва.[6]

Підприємства оптової торгівлі відіграють важливу роль в економіці України, забезпечуючи ефективний рух товарів від виробників до роздрібних продавців і кінцевих споживачів. Для успішного функціонування таких підприємств необхідно глибоко розуміти податкове навантаження, яке на них покладається. Знання про податки та збори, специфічні для оптової торгівлі, дозволяє оптимізувати витрати, уникати штрафів і забезпечувати законність діяльності.

Податок на прибуток підприємств є одним із основних загальнодержавних податків, який сплачують всі підприємства, включаючи оптову торгівлю. Ставка податку становить 18% від оподаткованого прибутку. Оподатковуваний прибуток визначається як різниця між доходами та витратами підприємства, коригована на податкові різниці згідно з Податковим кодексом України. Для підприємств оптової торгівлі важливо правильно відображати доходи від реалізації товарів та пов'язані з цим витрати, включаючи вартість закупівлі товарів, логістичні витрати та інші операційні витрати.

Податок на додану вартість (ПДВ) є непрямим податком, який додається до вартості товарів і послуг. Стандартна ставка ПДВ в Україні становить 20%. Підприємства оптової торгівлі є платниками ПДВ, якщо їхній обсяг оподатковуваних операцій за останні 12 місяців перевищує 1 млн грн або вони добровільно зареєструвалися як платники ПДВ. Особливістю ПДВ для оптової торгівлі є можливість податкового кредиту: підприємства можуть зменшувати суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету, на суму ПДВ, сплаченого постачальникам при закупівлі товарів. Вся звітність та реєстрація податкових накладних здійснюється через систему електронного адміністрування ПДВ. При експорті товарів ставка ПДВ становить 0%, що дозволяє підприємствам відшкодувати сплачений ПДВ з бюджету.[8]

Екологічний податок сплачується підприємствами, які здійснюють викиди забруднюючих речовин у навколишнє середовище. Для оптової торгівлі цей податок може бути актуальним, якщо підприємство має власний транспортний парк або здійснює інші види діяльності, що призводять до викидів. Необхідно вести облік кількості та складу викидів, розраховувати суму податку залежно від обсягів та типу забруднюючих речовин, а також подавати екологічну звітність до контролюючих органів.

Плата за землю є обов'язковою для підприємств, які використовують земельні ділянки під склади, офіси та інші об'єкти. Ця плата може бути у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної чи комунальної власності. Розмір плати залежить від нормативної грошової оцінки землі та встановлених ставок. Можуть бути передбачені пільги для певних категорій підприємств або видів діяльності. Підприємства зобов'язані подавати декларації з плати за землю.[12]

До місцевих податків та зборів, які можуть стосуватися оптової торгівлі, відносяться податок на нерухоме майно та транспортний податок. Податок на нерухоме майно сплачується за об'єкти нежитлової нерухомості, які перебувають у власності підприємства. Транспортний податок застосовується до легкових автомобілів класу «люкс». У деяких випадках можуть бути актуальними туристичний збір та збір за місця для паркування транспортних засобів.

Єдиний соціальний внесок (ЄСВ) сплачується підприємствами як роботодавцями за найманих працівників. Ставка внеску становить 22% від нарахованої заробітної плати кожного працівника. Важливими аспектами є своєчасність сплати, оскільки несвоєчасна сплата ЄСВ призводить до

Якщо підприємство оптової торгівлі займається імпортом товарів, воно зобов'язане сплачувати мито та інші митні платежі. Митні ставки залежать від типу товару та його походження. ПДВ при імпорті сплачується під час митного оформлення. Також необхідно дотримуватися вимог щодо сертифікації, ліцензування та інших нетарифних бар'єрів.[12]

Податкові ризики та перевірки є важливими аспектами діяльності оптових підприємств. Якщо підприємство здійснює операції з пов'язаними особами, необхідно дотримуватися правил трансфертного ціноутворення. Оптові підприємства можуть бути об'єктами підвищеної уваги з боку податкових органів через значні обсяги операцій. Важливо правильно планувати податкові платежі, щоб уникнути касових розривів та штрафних санкцій.

Ліцензування та дозвільна система також мають значення для підприємств оптової торгівлі. Торгівля алкоголем, ліками або іншими регульованими товарами вимагає наявності відповідних ліцензій та дозвільних документів, таких як сертифікати відповідності та декларації про відповідність.

Великі підприємства оптової торгівлі можуть бути зобов'язані вести фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), що впливає на методи обліку та розрахунку податків.

Пряме оподаткування в Україні охоплює два основні податки: податок на прибуток підприємств та податок на доходи фізичних осіб. Причому перший займає значно більшу частку у загальних податкових надходженнях. Хоча ставки податку на прибуток в Україні подібні до ставок у країнах із розвинутою економікою, принцип нарахування цього податку суттєво відрізняється. В Україні об'єктом оподаткування є скоригований валовий дохід, зменшений на витрати та амортизаційні відрахування, що не завжди відповідає балансовому прибутку за результатами фінансового обліку.

Значний тягар нарахувань на заробітну плату в Україні стимулює підприємства до уникнення легальних виплат працівникам.

Українське податкове законодавство передбачає також низку ресурсних платежів, таких як податок за землю, податок на транспортні засоби, збори за використання природних ресурсів і за забруднення навколишнього середовища. Ці податки входять до собівартості продукції, що впливає на розмір прибутку підприємств і загальний рівень цін.

Система оподаткування в Україні суттєво впливає на процес ціноутворення. Податки можна класифікувати за їх впливом на ціни: прямі податки враховуються у витратній складовій ціни, тоді як непрямі податки додаються до вартості товарів виробника. Таким чином, система оподаткування може бути поділена на три групи податків, що взаємодіють із цінами: прямі, непрямі та приховані податки.

До податків, що безпосередньо впливають на ціни, належать податки, які стягуються пропорційно до вартості реалізованої продукції, таких як ПДВ, акцизний збір, мито. Податки, які входять до собівартості продукції, мають опосередкований вплив на ціни. Третя група податків – це ті, що через матеріальні витрати впливають на ціни приховано.

Світовий досвід свідчить, що частка непрямих податків, до яких належать ПДВ і акцизний збір, не повинна перевищувати 10-15% у структурі бюджетних надходжень. Однак в Україні ПДВ займає провідне місце в податкових надходженнях, тоді як у розвинених країнах перше місце посідає податок на доходи громадян. Висока частка ПДВ у податкових надходженнях України зумовлена як високою ставкою, так і широкою базою оподаткування, що значно відрізняється від західних стандартів.[12]

Податок на додану вартість (ПДВ) накладається на операції з продажу готової продукції, товарів, активів, виконання робіт і надання послуг, навіть якщо на момент відвантаження чи виконання робіт не було отримано оплати. Також оподатковуються кошти, отримані від покупців до фактичного виконання робіт або постачання товарів. Такий механізм справляння ПДВ сприяє збільшенню

заборгованості з цього податку та зростанню кількості підприємств, що працюють у «тіні».[14]

Незважаючи на те, що ставка ПДВ в Україні перебуває на середньому рівні порівняно з іншими європейськими країнами, непрямі податки здебільшого виконують фіскальну функцію, забезпечуючи надходження до бюджету. Вплив непрямих податків на діяльність підприємств є значним, проте цей вплив є складним і не завжди чітко визначеним.

По-перше, непрямі податки додаються до ціни продукції, що може знижувати обсяги виробництва і реалізації, а також призводить до накопичення нереалізованих товарів. По-друге, зростання витрат на оплату непрямих податків збільшує потребу підприємств у фінансових ресурсах, зокрема в обігових коштах.[12]

Щодо економічної суті ПДВ, то вона відрізняється в Україні від тієї, що діє в країнах із розвиненою економікою. У західних країнах ПДВ дійсно стягується з доданої вартості, яку створює підприємство в процесі реалізації товару. В Україні ж ПДВ фактично виступає як податок на збут, оскільки продукція, яка відвантажена, але не оплачена, вже підлягає оподаткуванню.[10]

Ще одна особливість ПДВ в Україні – це затримки з відшкодуванням податкового кредиту, що значно погіршує фінансовий стан підприємств і посилює проблему неплатежів. Кошти підприємств «заморожуються» до моменту відшкодування податкового кредиту, що залежить від суми іммобілізації та тривалості періоду відшкодування.

Об'єктом оподаткування ПДВ є операції з продажу товарів, послуг, їх імпорту та експорту. База оподаткування визначається за договірною вартістю з урахуванням акцизного збору та інших загальнодержавних податків. Під час імпорту товарів база оподаткування включає митну вартість, мито та акцизний збір. Сплачений ПДВ на матеріальні цінності, що входять до складу валових витрат підприємств, компенсується з бюджетних коштів і податкових надходжень від реалізації продукції.[13]

Сума ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету, розраховується як різниця між податковими зобов'язаннями і податковим кредитом. Якщо податковий кредит перевищує зобов'язання, держава повинна відшкодувати підприємству цю різницю, однак відшкодування часто затримується, що сприяє затримкам у обігових коштах.

Перехід України до ринкових відносин призвів до змін у системі господарювання, зокрема в бухгалтерському обліку. З появою нових груп користувачів інформації рамки та функції бухгалтерського обліку значно розширилися. Це сприяло формуванню в Україні кількох підсистем обліку: фінансового, управлінського і податкового обліку, що відповідають міжнародним стандартам.

Акцизний збір – це непрямий податок на підакцизні товари, що включається в їх ціну. Найбільший негативний вплив на фінансовий стан підприємств мають вимоги щодо сплати акцизного збору під час митного очищення імпортованих товарів. Імобілізація обігових коштів триває до моменту реалізації товару кінцевому споживачу.[14]

Підприємства, що виробляють підакцизні товари, також стикаються з іммобілізацією коштів через необхідність сплати акцизного збору під час відвантаження продукції. Це створює додатковий тиск на фінансовий стан компаній, особливо в умовах щоденної або подекадної сплати податку.

Система оподаткування безпосередньо впливає на ключові фінансові показники оптових підприємств, такі як собівартість продукції, ціна реалізації, обсяг продажів, прибутковість, а також платоспроможність і фінансова стабільність.

Значні податкові нарахування призводять до зростання собівартості товарів, що знижує конкурентоспроможність продукції на ринку. Крім того, збільшення податкового навантаження може обмежити можливості для розвитку підприємства, зокрема інвестиційні проекти, модернізацію виробничих процесів та оновлення матеріально-технічної бази.

Разом із тим, правильно побудована система податкового планування дозволяє оптимізувати податкові витрати підприємства, використовуючи законодавчо дозволені пільги, амортизаційні відрахування, а також механізми перенесення податкових збитків на майбутні періоди.

Система оподаткування має вирішальний вплив на діяльність оптових підприємств. Податки визначають фінансові результати підприємства, собівартість продукції, ціни реалізації, а також рівень прибутковості та інвестиційної активності. Оптові підприємства повинні активно використовувати податкове планування для зменшення податкового навантаження, використовуючи пільги та інші законодавчо дозволені механізми, що дозволить забезпечити стабільність та зростання бізнесу.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ПРАТ «МХП»

2.1 Загальна характеристика ПРАТ "МХП"

Приватне акціонерне товариство "МХП" (ПРАТ "МХП") є одним із провідних агропромислових підприємств України, заснованим 27 березня 2006 року. За 18 років свого існування компанія стала ключовим гравцем на ринку м'ясної та аграрної продукції, зосереджуючи свою діяльність на вирощуванні свійської птиці, виробництві м'яса та інших харчових продуктів.

Таблиця 2.1- Загальні відомості про ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "МХП"

Параметр	Значення
ЄДРПОУ	25412361
Назва	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "МХП" (ПРАТ "МХП")
Організаційна форма	Акціонерне товариство
Адреса	08800, Київська обл., Обухівський р-н, м. Миронівка, вул. Елеваторна, буд. 1
Стан	Зареєстровано
Дата реєстрації	27.03.2006 (18 років 6 місяців)
Номер запису	13411230000000256
Бухгалтер	Крігер Сергій Олексійович (станом на 31.07.2024)
Статутний капітал	786 927 920.00 грн
Засновники	АКЦІОНЕРИ ТОВАРИСТВА
Розмір внеску	786 927 920.00 грн, 100%
Кінцеві бенефіціари	Косюк Юрій Анатолійович
Адреса кінцевого бенефіціара	08171, Київська обл., Обухівський р-н, с. Хотів, вул. Паркова, буд. 5
Країна громадянства	Україна
Тип впливу	Непрямий вирішальний вплив
Відсоток частки	57.49%
Відмітка про можливу недостовірність	Відсутня

ПРАТ "МХП" має організаційну форму акціонерного товариства, що дозволяє ефективно управляти ресурсами та залучати інвестиції для розвитку бізнесу відповідні дані зображено в таблиці 2.1. Статутний капітал компанії становить 786 927 920.00 гривень, що свідчить про значні фінансові можливості та стабільність підприємства. Засновниками компанії є акціонери, які володіють

100% часткою у статутному капіталі. Керівником підприємства є Косюк Юрій Анатолійович, який також виступає в ролі підписанта з правом вчиняти дії від імені юридичної особи без довіреності та без обмежень. Під його керівництвом компанія досягла значних успіхів у галузі агропромисловості.

У структурі управління також залучені інші уповноважені особи, які відповідають за різні напрями діяльності. Серед них фінансові директори, юридичні консультанти, керівники відділів з постачання та збуту продукції. Така команда професіоналів забезпечує ефективне функціонування всіх підрозділів компанії.

Головний офіс компанії розташований за адресою: Київська область, Обухівський район, місто Миронівка, вулиця Елеваторна, будинок 1. Ця локація є стратегічно важливою, оскільки знаходиться в центрі аграрного регіону України.

ПРАТ "МХП" має 15 філій, розташованих у різних регіонах країни. Це дозволяє компанії оперативно реагувати на запити ринку, забезпечувати якісну логістику та бути ближчими до споживачів та постачальників. В таблиці 2.2 відображено основні активи підприємства.

Компанія здійснює широкий спектр діяльності у сфері агропромисловості та суміжних галузях. Основні напрями включають:

Вирощування свійської птиці та виробництво м'яса: ПРАТ "МХП" є одним із найбільших виробників м'яса свійської птиці в Україні. Компанія використовує сучасні технології вирощування та переробки, що гарантує високу якість продукції.

Проаналізувавши основні показники балансу ПРАТ "МХП" за період 2022–2024 рр., спостерігаються наступні тенденції:

Значне зростання нематеріальних активів із 188 750 тис. грн у 2022 році до 1 485 943 тис. грн у 2024 році вказує на активні інвестиції в інтелектуальну власність та технологічний розвиток. Незавершені капітальні інвестиції також показують стабільний приріст у 2024 році, що підкреслює активність підприємства у розвитку довгострокових проектів. Основні засоби

демонструють зростання до 2023 року (12 929 329 тис. грн), але у 2024 році їх вартість зменшилась до 12 129 808 тис. грн, що, ймовірно, пов'язано з амортизацією або реалізацією частини активів.

Таблиця 2.2 - Порівняння основних показників балансу ПРАТ "МХП" станом на 1.01.2022–1.01.2024 рр., тис. грн

Показник	Сума, станом на 1.01.2022 р.	Сума, станом на 1.01.2023 р.	Сума, станом на 1.01.2024 р.
Нематеріальні активи	188 750	999 917	1 485 943
Незавершені капітальні інвестиції	1 194 147	1 060 885	1 313 985
Основні засоби	10 132 258	12 929 329	12 129 808
Довгострокові фінансові інвестиції	2 248 375	2 275 843	6 294 734
Довгострокова дебіторська заборгованість	150 411	28 270	30 713
Інші необоротні активи	179 086	333 187	384 966
Запаси	495 513	500 040	1 353 719
Дебіторська заборгованість	6 331 690	5 913 613	12 837 125
Грошові кошти та їх еквіваленти	1 554 503	1 300 000	3 529 087
Власний капітал	-11 923 857	-7 159 850	-7 921 328
Довгострокові зобов'язання	9 198 089	5 270 071	2 632 816
Поточні зобов'язання	34 947 167	34 439 110	51 914 180
Загальні зобов'язання	44 145 256	39 709 181	54 546 996

Власний капітал залишається від'ємним, хоча дефіцит скоротився з -11 923 857 тис. грн у 2022 році до -7 921 328 тис. грн у 2024 році. Це свідчить про зменшення збитків і поступове покращення фінансової стабільності. Помітне скорочення довгострокових зобов'язань до 2 632 816 тис. грн у 2024 році, що може бути результатом успішної реструктуризації боргів. У той же час поточні зобов'язання зросли до 51 914 180 тис. грн, що може свідчити про залежність від короткострокових кредитів для підтримки ліквідності.

Зростання дебіторської заборгованості та грошових коштів у 2024 році вказує на підвищення обсягів операційної діяльності, хоча залежність від позикових коштів (загальні зобов'язання у 2024 році становлять 54 546 996 тис. грн) свідчить про потребу у стабілізації фінансового стану для подальшого зростання.

Причиною зміни виручки від реалізації продукції стало як збільшення обсягів реалізації продукції, так і підвищення реалізаційних цін на неї за аналізований період. (на рисунку 2.1)

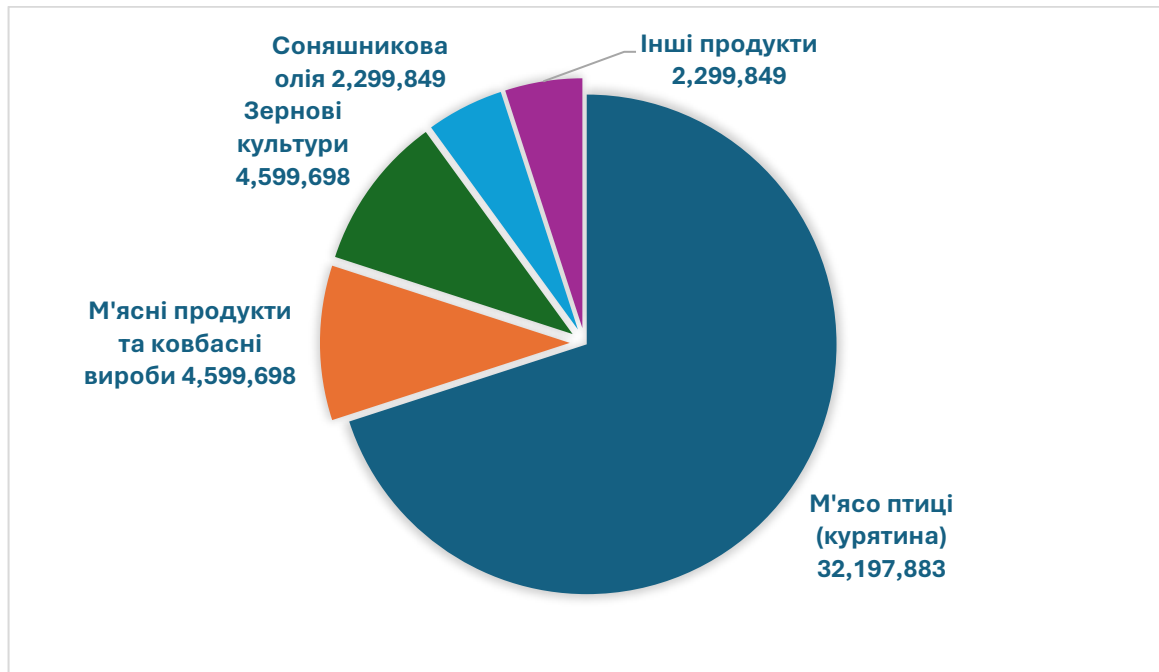

Рисунок 2.1 – Структура чистого доходу від різних категорії продуктів за 2023 рр. тис.грн.

Необхідно зазначити, що найбільшу питому вагу у структурі чистого доходу від реалізації продукції займає усього продукція підприємства, оскільки детальний розподіл за видами продукції відсутній.

Важливим етапом аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства є дослідження динамічних змін фінансово-економічних показників, назва яких повинна відповідати прийнятій у бухгалтерському обліку класифікації.

Валовий прибуток підприємства також збільшився на 824 339 тис. грн або на 11,81%, що свідчить про збереження та навіть покращення маржинальності бізнесу. Однак адміністративні витрати зросли значно, на 50,10%, що може бути ознакою підвищення управлінських витрат чи витрат на підтримку інфраструктури, що потребує додаткового аналізу для виявлення конкретних причин. Витрати на збут також збільшилися на 31,27%, що ймовірно пов'язано з

підвищенням витрат на маркетинг та логістику, можливо для стимулювання продажів на конкурентних ринках.

Таблиця 2.3 – Динаміка основних фінансових показників ПРАТ "МХП" за 2021–2023 рр.

Показник	2021 рік, тис. грн	2022 рік, тис. грн	2023 рік, тис. грн	Відхилення 2023 р. від 2022 р., тис. грн	% зміни
Чистий дохід від реалізації продукції	45996 975	46072 255	51298 072	+5 225 817	+11,35
Собівартість реалізованої продукції	38956241	39095966	43497444	+4 401 478	+11,26
Валовий прибуток	7 040 734	6 976 289	7 800 628	+824 339	+11,81
Адміністративні витрати	3 083 009	2 299 167	3 451 293	+1 152 126	+50,10
Витрати на збут	4 827 779	3 467 982	4 552 283	+1 084 301	+31,27
Інші операційні витрати	248 316	1 483 854	966 350	-517 504	-34,88
Чистий прибуток (збиток)	-1 605 276	-423 136	-747 096	-323 960	-76,61

Аналіз динаміки (рис.2.2) та в таблиці 2.3 фінансових показників підприємства демонструє як позитивні, так і негативні тенденції. У 2023 році спостерігається збільшення чистого доходу від реалізації продукції на 11,35% порівняно з попереднім роком, що свідчить про позитивну динаміку продажів і може бути результатом розширення ринків збуту чи підвищення цін на продукцію. Одночасно з цим зростає собівартість реалізованої продукції на 11,26%, що майже відповідає темпам зростання доходу і вказує на стабільність виробничих витрат. З іншого боку, інші операційні витрати зменшилися на 34,88%, що позитивно вплинуло на фінансовий результат та свідчить про можливу оптимізацію певних процесів. Проте чистий збиток підприємства у 2023 році зріс на 76,61% порівняно з попереднім роком, що підкреслює важливість подальшої оптимізації витрат та підвищення ефективності діяльності.

Загалом, зростання доходу і валового прибутку вказує на позитивну динаміку, а скорочення інших операційних витрат також сприяє фінансовому покращенню.

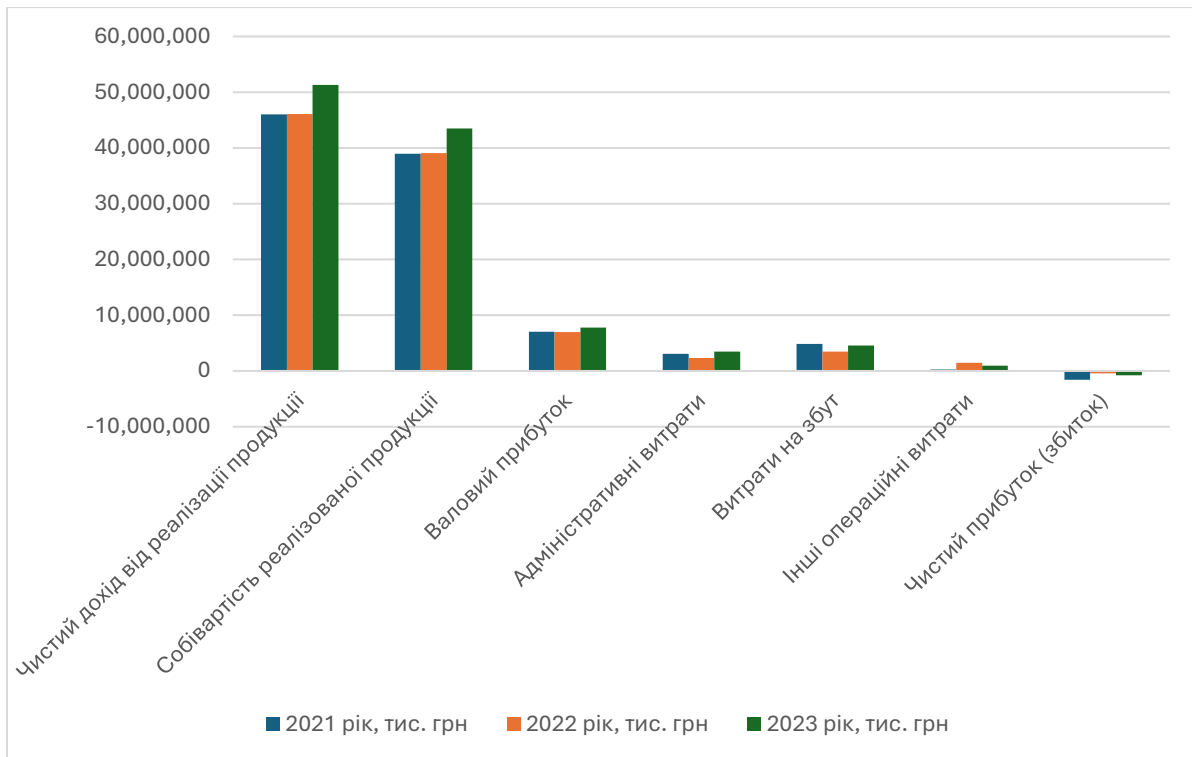

Рисунок 2.2 - Динаміка основних фінансових показників підприємства за 2021–2023 рр.

Однак суттєве збільшення адміністративних та збутових витрат, а також зростання чистого збитку свідчать про необхідність вжити заходів для підвищення загальної рентабельності та стабільності підприємства.

Таблиця 2.4 – Показники майнового стану та ефективності використання основних засобів підприємства за 2021–2023 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. у % до 2022 р.	Середній темп зростання, %
1. Загальна сума господарських засобів, тис. грн	32 221 399	32 549 331	46 625 668	143,26	20,15
2. Коефіцієнт зношення, %	29,20	1,17	10,09	862,39	-38,04
3. Коефіцієнт придатності, %	70,80	98,83	89,91	91,01	12,72
4. Фондовіддача	5,571	4,425	4,093	92,50	-14,57
5. Фондомісткість	0,179	0,226	0,244	107,96	16,62

Розраховані показники майнового стану в таблиці 2.4 та ефективності використання основних засобів дають змогу стверджувати про покращення у звітному році порівняно з базисним періодом. Про це свідчить зростання загальної суми господарських засобів на 43,26% у 2023 році порівняно з 2022 роком, що вказує на розширення матеріально-технічної бази підприємства.

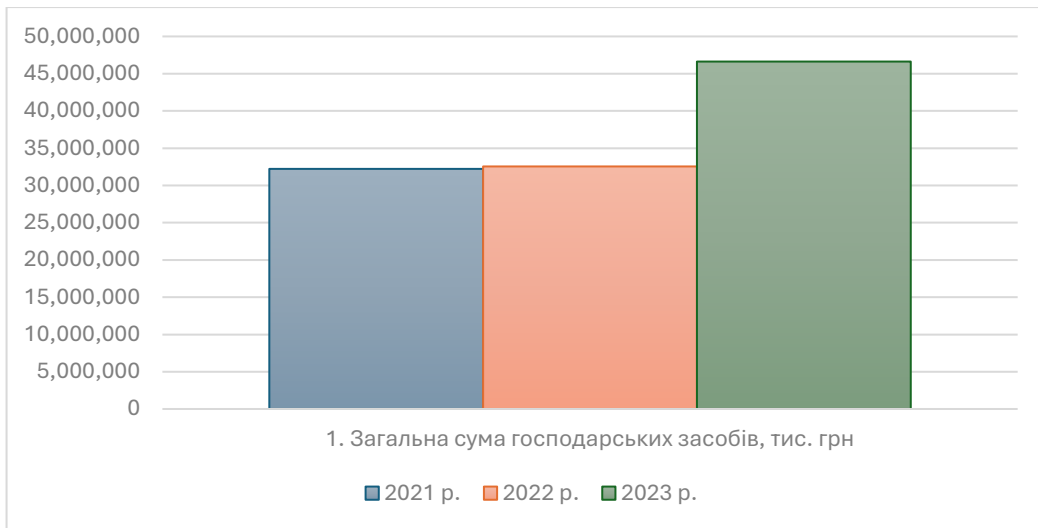

Рисунок 2.3 - Загальна сума господарських засобів на ПРАТ «МХП» за 2021—2023 рр., тис. грн.

Як позитивне в діяльності підприємства необхідно також відмітити зростання коефіцієнта придатності основних засобів, який у 2023 році становив 89,91%, що свідчить про високий рівень технічної придатності основних засобів. Це може бути результатом оновлення обладнання та впровадження нових технологій.

Проте спостерігається зниження фондovіддачі з 5,571 у 2021 році до 4,093 у 2023 році, що може вказувати на зменшення ефективності використання основних засобів. Зростання фондомісткості з 0,179 до 0,244 підтверджує цю тенденцію, що свідчить про підвищення капіталомісткості виробництва.

Ліквідність означає здатність перетворити актив на грошові кошти швидко і без втрат його ринкової вартості. Оцінюючи ліквідність підприємства, аналізують достатність поточних (оборотних) активів для погашення поточних зобов'язань. Платоспроможність підприємства є найважливішою умовою його господарської діяльності. Вона характеризується можливістю здійснювати чергові платежі та виконувати грошові зобов'язання за рахунок готівки та інших ліквідних активів. Відповідно таблиці 2.5. Розрахунок показників ліквідності та платоспроможності свідчить, що коефіцієнт грошової платоспроможності (абсолютної ліквідності) у 2022 р. становив 0,04, а на кінець 2023 р. зріс до 0,07.

Це свідчить, що підприємство не в змозі негайно ліквідувати короткострокові зобов'язання.

Таблиця 2.5 – Показники ліквідності та платоспроможності підприємства за 2021–2023 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Нормативне значення
1. Коефіцієнт загальної ліквідності	0,67	0,43	0,48	1,0 – 2,0
2. Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,60	0,42	0,46	$\geq 0,7$
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,07	0,04	0,07	0,2 – 0,5
4. Коефіцієнт покриття зобов'язань активами	0,37	0,41	0,40	$\geq 0,5$
5. Чистий робочий капітал, тис. грн	-14 588 657	-19 517 210	-26 928 661	—

Розрахунок показників ліквідності та платоспроможності свідчить, що коефіцієнт грошової платоспроможності (абсолютної ліквідності) у 2022 р. становив 0,04, а на кінець 2023 р. зріс до 0,07. Це свідчить, що підприємство не в змозі негайно ліквідувати короткострокові зобов'язання.

Оскільки найбільш ліквідні активи протягом періоду дослідження становлять менше ніж 20% від зобов'язань підприємства, це свідчить про дефіцит вільних грошових коштів.

Теоретично вважають достатнім значення цього коефіцієнта 0,2–0,3, оскільки не всі кредитори одночасно ставлять вимоги. Водночас величина розрахованого показника низька і свідчить, що швидколіквідними активами підприємство не може покрити платіжних вимог.

Важливою в діяльності підприємства є оцінювання його фінансової стійкості, яка характеризує стабільність функціонування підприємства з позиції довгострокової перспективи.

Згідно з показниками, розрахованими в таблиці 2.6, можна відмітити, що в загальній сумі джерел фінансових ресурсів на кінець 2023 р. власні кошти становили -17% та -22% у 2022 р. Про це свідчить коефіцієнт автономії. Так, якщо у 2023 р. власні кошти становили лише -17% від загальної суми джерел, то у 2022 р. питома вага власних коштів була -22%. Унаслідок цього зросла залежність його фінансового стану від позикових коштів

Таблиця 2.6 – Показники фінансової стійкості підприємства за 2021–2023 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Середній темп зростання (приросту)	Критичне значення
Коефіцієнт автономії	-0,37	-0,22	-0,17	↑ (збільшення, менш негативний)	≥ 0,5
Коефіцієнт фінансової стійкості	-0,0846	-0,058	-0,1135	↓ (зменшення)	≥ 1
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,36	2,73	3,40	↑ (зростання)	0,4–0,6
Коефіцієнт фінансування	-3,66	-5,55	-6,89	↓ (зростання заборгованості)	≥ 1
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	-29,45	-39,03	-19,89	↑ (покращення)	> 0,5

Вважають, якщо цей коефіцієнт більше або дорівнює 0,5, то ризик кредиторів мінімальний: реалізувавши половину майна, сформованого за власні кошти, підприємство не зможе погасити свої боргові зобов'язання. Від'ємне значення коефіцієнта автономії свідчить про високий ризик для кредиторів та фінансову нестабільність підприємства.

Наступним етапом аналізу є вивчення показників ділової активності, які показують швидкість обертання матеріальних запасів підприємства, його активів, розрахунків зі своїми контрагентами тощо

Проведений аналіз в таблиці 2.7 дозволяє стверджувати про погіршення показників ділової активності підприємства. Про це свідчить зменшення у звітному році порівняно з базисним роком коефіцієнта оборотності капіталу, дебіторської заборгованості та власного капіталу на 0,32; 5,25 відповідно та збільшення тривалості їхньої оборотності.

Таблиця 2.7 – Показники ділової активності підприємства за 2021–2023 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення (+, –) 2023 р. від 2022 р.	Середній темп зростання (приросту)
Коефіцієнт оборотності капіталу (трансформації)	1,42	1,42	1,10	-0,32	-11,27%
Оборотність запасів (оборотів)	90,47	92,13	51,73	-40,40	-24,59%

Продовження таблиці 2.7

Оборотність запасів (днів)	4,03	3,96	7,05	+3,09	+77,78%
Оборотність дебіторської заборгованості (оборотів)	7,26	9,25	4,00	-5,25	-56,76%
Оборотність дебіторської заборгованості (днів)	50,31	39,46	91,25	+51,79	+131,27%
Тривалість операційного циклу, днів	54,34	43,42	98,30	+54,88	+126,38%
Оборотність кредиторської заборгованості (оборотів)	4,89	4,26	3,11	-1,15	-27,00%
Оборотність кредиторської заборгованості (днів)	73,67	85,68	117,30	+31,62	+36,92%
Тривалість фінансового циклу, днів	-19,33	-42,26	-19,00	+23,26	-1,72%

Збільшення тривалості операційного циклу на 54,88 днів свідчить про уповільнення обертання коштів, що може негативно вплинути на ліквідність та фінансову стійкість підприємства.

Проведений аналіз в таблиці 2.7 дозволяє стверджувати про погіршення показників ділової активності підприємства. Про це свідчить зменшення у звітному році порівняно з базисним роком коефіцієнта оборотності капіталу, дебіторської заборгованості та власного капіталу на 0,32; 5,25 відповідно та збільшення тривалості їхньої оборотності. Збільшення тривалості операційного циклу на 54,88 днів свідчить про уповільнення обертання коштів, що може негативно вплинути на ліквідність та фінансову стійкість підприємства.

Важливою складовою аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства будь-якої сфери діяльності й форми власності є оцінювання його рентабельності в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8 – Показники рентабельності підприємства за 2021–2023 рр.

Показник	2021	2022	2023	Відхилення 2023 р. від 2022 р., %	Середній темп зростання, %
Рентабельність діяльності, %	- 3,49	- 0,92	- 1,46	-0,54	+29,08
Рентабельність виробництва продукції, %	- 3,49	- 0,92	- 1,46	-0,54	+29,08
Рентабельність активів, %	- 4,94	- 1,30	- 1,86	-0,56	+28,50

З даних таблиці можна констатувати, що діяльність підприємства впродовж періоду дослідження була збитковою. Про це свідчить негативна рентабельність діяльності, яка у 2023 році становила -1,46%. Отже, проведений аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства за три роки продемонстрував, що: Фінансовий стан підприємства погіршується, про що свідчать негативні показники рентабельності. Показники ліквідності та платоспроможності знаходяться на низькому рівні, що свідчить про високий ризик неплатоспроможності. Ділова активність підприємства знижується, що підтверджується збільшенням тривалості оборотності запасів та дебіторської заборгованості.

Основні економічні показники діяльності підприємства у звітному періоді порівняно з базисним роком погіршилися. Підтвердженням цього є збільшення збитків, зниження рентабельності та погіршення показників ліквідності та фінансової стійкості.

Як негативне в діяльності підприємства необхідно також відмітити зростання тривалості операційного та фінансового циклів, що свідчить про уповільнення обертання коштів та зниження ефективності використання ресурсів.

Показники діяльності підприємства вказують на певний прогрес, але залишають простір для покращень. Чистий дохід від реалізації продукції у 2023 році зріс на 5 301 097 тис. грн або на 11,52% порівняно з 2021 роком. Це зростання свідчить про збільшення обсягів продажів або підвищення цін на продукцію. Водночас собівартість реалізованої продукції зросла на 11,65%, що свідчить про пропорційне збільшення виробничих витрат. Валовий прибуток зріс на 10,79%, демонструючи позитивний показник та збереження маржинальності бізнесу.

Відповідно до таблиці 2.9 підвищення адміністративних витрат на 11,94% може бути результатом зростання управлінських витрат або інвестицій у розвиток, тоді як зменшення витрат на збут на 5,71% вказує на можливу оптимізацію маркетингових та логістичних процесів. Проте суттєве збільшення

інших операційних витрат на 289,13% викликає занепокоєння і потребує додаткового аналізу для розуміння причин такого зростання.

Таблиця 2.9 – Основні показники діяльності підприємства за 2021–2023

рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення 2023 р. до 2021 р.	% змін
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	45996975	46072255	51298072	+5 301 097	+11,52%
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	38956241	39095966	43497444	+4 541 203	+11,65%
Валовий прибуток, тис. грн	7 040 734	6 976 289	7 800 628	+759 894	+10,79%
Адміністративні витрати, тис. грн	3 083 009	2 299 167	3 451 293	+368 284	+11,94%
Витрати на збут, тис. грн	4 827 779	3 467 982	4 552 283	-275 496	-5,71%
Інші операційні витрати, тис. грн	248 316	1 483 854	966 350	+718 034	+289,13%
Фінансовий результат від операційної діяльності	-834 132	-222 478	-627 829	+206 303	+24,74%
Чистий прибуток (збиток), тис. грн	-1 605 276	-423 136	-747 096	+858 180	+53,46%
Усього активів, тис. грн	32221 399	32 549 331	46 625 668	+14 404 269	+44,71%
Власний капітал, тис. грн	-11923857	-7159 850	-7 921 32	+4 002 529	+33,59%
Кількість працівників, осіб	6 175	6 175	5 825	-350	-5,67%

Фінансовий результат від операційної діяльності все ще від'ємний, але його збільшення на 24,74% свідчить про часткове покращення операційних показників. Чистий збиток зменшився на 53,46%, що демонструє позитивну тенденцію, однак підприємство поки що залишається збитковим. Збільшення загальної суми активів на 44,71% свідчить про розширення майнового комплексу підприємства, що може бути ознакою інвестицій у розвиток. При цьому власний капітал, хоч і зріс на 33,59%, залишається від'ємним через накопичені збитки минулих років.

Зменшення кількості працівників на 5,67% може свідчити про оптимізацію персоналу або автоматизацію процесів. Загалом, підприємство демонструє позитивну динаміку у зростанні доходів і зменшенні збитків, однак для покращення фінансового стану потрібно зосередитися на підвищенні рентабельності, зміцненні фінансової стійкості та детальному аналізі витрат. Серед можливих шляхів покращення можна розглянути оптимізацію інших операційних витрат, розробку стратегії для підвищення ефективності операційної діяльності, а також посилення власного капіталу, можливо, через залучення інвесторів або реінвестування прибутків у майбутньому.

2.2 Організація бухгалтерського обліку на ПРАТ "МХП"

Приватне акціонерне товариство "Миронівський хлібопродукт" (ПРАТ "МХП") є одним із найбільших агропромислових холдингів в Україні, що спеціалізується на виробництві та реалізації м'яса птиці, зернових культур та інших сільськогосподарських продуктів. Ефективна організація бухгалтерського обліку на такому масштабному підприємстві є ключовою для забезпечення фінансової прозорості, відповідності законодавчим вимогам та підтримки довіри з боку інвесторів і партнерів.

Бухгалтерський облік на ПРАТ "МХП" організовано відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку України, а також із врахуванням міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), що зумовлено інтернаціоналізацією діяльності компанії та її присутністю на міжнародних ринках капіталу. Це дозволяє забезпечити високий рівень достовірності та порівнянності фінансової інформації, що особливо важливо для залучення іноземних інвестицій і співпраці з міжнародними фінансовими установами.

Структура бухгалтерської служби ПРАТ "МХП" є багаторівневою та включає центральний бухгалтерський відділ, а також бухгалтерські відділи на філіях і дочірніх підприємствах. Центральний бухгалтерський відділ координує роботу всіх підрозділів, встановлює єдині стандарти та методики обліку,

відповідає за консолідацію фінансової звітності та взаємодію з зовнішніми аудиторами.

Крім того, МХП активно розвиває експортні напрямки, входячи до числа найбільших експортерів курятини з України. Соціальна відповідальність є ключовим елементом корпоративної культури компанії: вона сприяє розвитку місцевих громад та забезпечує робочі місця для тисяч працівників.

Таблиця 2.10 відображає технологічні особливості діяльності ПРАТ «Миронівський хлібопродукт» (МХП), що є ключовими компонентами успіху компанії у галузі агропромислового комплексу. Зосереджуючись на виробничих процесах у різних сегментах, від птахівництва до м'ясопереробки та вирощування зерна, таблиця надає інформацію про застосування передових технологій, інноваційних підходів, автоматизації, енергоефективності, логістики та контролю якості

Таблиця 2.10—Технологічні особливості діяльності ПРАТ «МХП»

Ознака	Опис
Виробничі технології	Сучасні технології у всіх сегментах: птахівництво, свинарство, м'ясопереробка, зерновий, олійний, цукровий
Інновації	Власна науково-дослідна лабораторія, постійне впровадження нових технологій
Автоматизація	Використання автоматизованих систем у виробництві та управлінні
Енергоефективність	Заходи з економії енергії та використання відновлюваних джерел енергії
Логістика	Власна логістична інфраструктура, ефективна система дистрибуції
Контроль якості	Суворая система контролю якості на всіх етапах виробництва

МХП застосовує сучасні виробничі технології у всіх своїх сегментах, включаючи птахівництво, свинарство та м'ясопереробку, що дозволяє забезпечити високу якість та ефективність виробничих процесів. Інноваційний підхід, включаючи наявність власної науково-дослідної лабораторії, сприяє впровадженню нових технологій. Автоматизація процесів і впровадження енергоефективних рішень допомагають оптимізувати виробництво та зменшити витрати на енергоресурси.

Логістична інфраструктура МХП та ефективна система дистрибуції гарантують вчасну доставку продукції клієнтам, що підвищує задоволеність споживачів. Нарешті, сувора система контролю якості забезпечує високу довіру до продукції компанії.

У таблиці 2.11 наведено організаційні та технологічні особливості діяльності ПРАТ «Миронівський хлібопродукт» (МХП) у контексті бухгалтерського обліку. Ця таблиця демонструє важливі аспекти, які впливають на процеси обліку та фінансову звітність компанії.

Таким чином, організаційні та технологічні особливості МХП сприяють її сталому розвитку і здатності ефективно функціонувати на ринку. Завдяки вертикально інтегрованій структурі, інноваційним підходам, автоматизації та впровадженню сучасних інформаційних систем компанія має можливість забезпечувати високу якість своєї продукції і залишатися одним із лідерів галузі.

Таблиця 2.11 – Організаційні та технологічні особливості бухгалтерського обліку ПРАТ «МХП»

Ознака	Опис	Вплив на бухгалтерський облік
Вертикально інтегрована структура	Різноманітність видів діяльності, складні міжфірмові розрахунки	Використання методів консолідації, трансфертного ціноутворення, окремий облік для кожного сегмента
Децентралізована структура	Самостійність підрозділів у прийнятті рішень	Децентралізація бухгалтерського обліку, більша автономія місцевих бухгалтерських служб
Сім бізнес-сегментів	Облік по кожному сегменту окремо	Аналітичний облік за видами діяльності, сегментарна звітність
Система оцінювання персоналу	Мотивація працівників досягати високих результатів	Облік витрат на навчання та розвиток персоналу
Корпоративна культура	Орієнтація на результат, інновації, соціальна відповідальність	Облік витрат на соціальні програми та екологічні проекти
ERP-система SAP	Автоматизація облікових процесів	Зниження ручної праці, мінімізація помилок, покращення збору та аналізу даних
Публічна компанія	Дотримання вимог міжнародних стандартів фінансової звітності	Складання консолідованої звітності відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСФЗ)

Функціональний розподіл обов'язків у бухгалтерській службі сприяє підвищенню ефективності роботи та мінімізації ризиків помилок або шахрайства. Різні аспекти бухгалтерського обліку ведуться окремими підрозділами або спеціалістами. Наприклад, облік основних засобів і нематеріальних активів включає реєстрацію придбання, нарахування амортизації, переоцінку та вибуття основних засобів. Облік запасів охоплює контроль над надходженням, використанням та списанням матеріальних цінностей, а також проведення інвентаризацій. Облік заробітної плати та розрахунків із персоналом відповідає за нарахування заробітної плати, утримання та виплати, а також за звітність з питань оподаткування доходів фізичних осіб. Облік розрахунків із контрагентами веде облік дебіторської та кредиторської заборгованості, контролює своєчасність платежів та надходжень. Податковий облік і звітність забезпечують правильність нарахування податків, своєчасність податкових платежів та подання звітності до контролюючих органів.

ПрАТ "МХП" активно впроваджує сучасні інформаційні технології для автоматизації бухгалтерського обліку. Використовуються комплексні ERP-системи (Enterprise Resource Planning), які інтегрують фінансовий облік з іншими бізнес-процесами компанії, такими як управління виробництвом, логістикою, персоналом тощо. Автоматизація облікових процесів дозволяє зменшити ризик помилок завдяки мінімізації ручного введення даних, підвищити оперативність отримання фінансової інформації для прийняття управлінських рішень, забезпечити єдині стандарти обліку на всіх підприємствах холдингу та полегшити процес консолідації звітності за рахунок централізованої бази даних.

Внутрішній контроль є невід'ємною складовою організації бухгалтерського обліку на ПрАТ "МХП". Він включає регулярні внутрішні аудити з метою перевірки відповідності облікової політики та процедур, моніторинг дотримання законодавчих вимог у сфері бухгалтерського обліку та оподаткування, аналіз ризиків та розробку заходів для їх мінімізації. Крім внутрішнього контролю, підприємство співпрацює з незалежними зовнішніми аудиторами, які проводять

перевірку фінансової звітності відповідно до міжнародних стандартів аудиту. Це сприяє підвищенню довіри з боку інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін.

Облікова політика підприємства розробляється з урахуванням специфіки діяльності та вимог національного законодавства і міжнародних стандартів. Вона затверджується наказом керівництва і включає методи оцінки активів і зобов'язань, визначення критеріїв визнання доходів і витрат, порядок проведення інвентаризацій та політику управління ризиками. Наприклад, для оцінки запасів може використовуватися метод середньозваженої собівартості, а для нарахування амортизації основних засобів — прямолінійний метод. Критерії визнання доходів від реалізації продукції визначають момент, коли дохід визнається в обліку, а витрати відносяться до відповідного звітного періоду.

Специфіка діяльності в агропромисловому секторі впливає на організацію бухгалтерського обліку. Сільськогосподарська діяльність має особливості, пов'язані з обліком біологічних активів, сезонністю виробництва та державною підтримкою. Облік біологічних активів, таких як рослинництво і тваринництво, вимагає особливого підходу до оцінки та обліку згідно з МСФЗ 41 "Сільське господарство". Сезонність виробництва впливає на розподіл витрат і доходів протягом року, що необхідно враховувати при складанні фінансової звітності. Отримання субсидій і дотацій від держави потребує окремого відображення в обліку та звітності.

Податкове планування та звітність є важливим аспектом діяльності ПрАТ "МХП". Підприємство приділяє значну увагу аналізу податкового законодавства з метою оптимізації податкового навантаження в рамках законодавства, забезпечує своєчасне та коректне подання податкової звітності до контролюючих органів, взаємодіє з податковими органами у разі проведення перевірок або запитів.

Успішна організація бухгалтерського обліку неможлива без кваліфікованого персоналу. ПрАТ "МХП" інвестує в навчання та професійний розвиток своїх бухгалтерів. Проводяться внутрішні тренінги і семінари для

підвищення кваліфікації, сприяється отриманню міжнародних сертифікатів, таких як DipIFR або ACCA. Участь у професійних конференціях і форумах дозволяє бути в курсі останніх змін у сфері бухгалтерського обліку та оподаткування.

Бухгалтерська служба тісно співпрацює з іншими департаментами підприємства. Взаємодія з відділом фінансового планування дозволяє узгоджувати бюджети та прогнози, з виробничими підрозділами — отримувати оперативну інформацію про витрати та обсяги виробництва. Відділ закупівель надає дані для контролю за постачаннями та розрахунками з постачальниками, а відділ продажів — для моніторингу дебіторської заборгованості та аналізу реалізації продукції.

Консолідація фінансової звітності є важливим елементом бухгалтерського обліку на ПрАТ "МХП", оскільки підприємство має складну структуру з численними дочірніми компаніями та філіями. Процес консолідації включає збирання фінансової інформації від усіх підрозділів і підприємств групи, виключення внутрішньогрупових операцій та залишків для уникнення подвійного відображення, підготовку консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ. Це забезпечує прозорість та достовірність фінансової інформації, необхідної для інвесторів, кредиторів та регуляторів.

Дотримання корпоративних стандартів і етики є принциповим у роботі бухгалтерської служби. Підприємство встановлює високі стандарти прозорості та достовірності фінансової інформації, забезпечує конфіденційність комерційної таємниці та персональних даних, дотримується законодавства та внутрішніх політик, а також несе відповідальність за результати своєї роботи. Це сприяє підвищенню репутації підприємства та довіри з боку партнерів і клієнтів.

У сучасних умовах бухгалтерська служба ПрАТ "МХП" стикається з низкою викликів, пов'язаних з постійними змінами законодавства, діджиталізацією бізнес-процесів та глобалізацією діяльності. Необхідність швидкої адаптації до нових вимог законодавства вимагає від персоналу постійного підвищення кваліфікації. Впровадження нових технологій, таких як

штучний інтелект і блокчейн, відкриває можливості для підвищення ефективності, але також вимагає оновлення навичок та знань. Глобалізація бізнесу підвищує вимоги до якості фінансової звітності та відповідності міжнародним стандартам, що потребує від бухгалтерської служби високого рівня професіоналізму та компетентності.

Попри ці виклики, підприємство бачить у них можливості для розвитку та підвищення ефективності бухгалтерського обліку. Інвестиції в інформаційні технології та навчання персоналу дозволяють підприємству залишатися конкурентоспроможним та відповідати сучасним вимогам ринку.

Організація бухгалтерського обліку на ПрАТ "МХП" є складним та багатогранним процесом, який забезпечує достовірність та повноту фінансової інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень, залучення інвестицій та дотримання законодавчих вимог. Завдяки впровадженню сучасних технологій, постійному навчанню персоналу та дотриманню високих стандартів професійної етики, підприємство успішно вирішує задачі, пов'язані з обліком та фінансовою звітністю, сприяючи своєму сталому розвитку та зміцненню позицій на ринку.

2.3 Особливості оподаткування ПРАТ "МХП"

Оподаткування на підприємстві ПРАТ "МХП" базується на нормах чинного законодавства України, зокрема Податкового кодексу, а також на основі нормативних актів, які регулюють бухгалтерський облік та фінансову звітність. Особливості оподаткування підприємства полягають у комплексному підході до адміністрування податків, що враховує специфіку діяльності підприємства в агропромисловому секторі. ПРАТ "МХП" є одним з провідних підприємств агропромислового комплексу України, яке включає в себе численні дочірні підприємства, що займаються вирощуванням сільськогосподарської продукції, виробництвом м'ясної продукції та переробкою.

Основні податки, які сплачуються підприємством, включають: податок на прибуток підприємств, податок на додану вартість (ПДВ), податок на доходи фізичних осіб (ПДФО), військовий збір, екологічний податок, акцизний податок, а також різні збори і платежі до державних фондів відповідно таблиці 2.12 .

Зважаючи на великі обсяги фінансових потоків та капіталовкладень у виробництво, підприємство ретельно дотримується податкового законодавства, що дозволяє уникати можливих порушень та забезпечує своєчасне виконання всіх податкових зобов'язань.

Таблиця 2. 12 - Порівняння фінансових результатів ПРАТ "МХП" за 2021-2023 рр., тис. грн.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Чистий дохід	45 996 975	46 072 255	51 298 072
Собівартість реалізації	38 956 241	39 095 966	43 497 444
Валовий прибуток	7 040 734	6 976 289	7 800 628
Адміністративні витрати	3 083 009	2 299 167	3 451 293
Витрати на збут	4 827 779	3 467 982	4 552 283
Інші операційні витрати	248 316	1 483 854	966 350
Чистий прибуток (збиток)	-1 605 276	-423 136	-747 096

У ПРАТ "МХП" оподаткування суттєво впливає на фінансовий стан компанії та формування чистого прибутку. Протягом останніх трьох років підприємство демонструвало стабільне зростання валового доходу та збільшення активів. Однак негативний чистий прибуток (збиток) відображає вплив як зовнішніх економічних умов, так і податкових зобов'язань, які створюють додаткове навантаження на компанію.

Одним з основних аспектів є податкові зобов'язання, що включають податок на прибуток, відстрочені податкові зобов'язання, а також розрахунки з бюджетом. Так відповідно рисунку 2.4, за 2021 рік компанія не мала податкового прибутку, в той час як у 2022 році витрати на податок на прибуток склали 29 542 тис. грн, а у 2023 році – 54 577 тис. грн.

Зменшення довгострокових зобов'язань за 2023 рік свідчить про успішну оптимізацію та зменшення податкових витрат, пов'язаних з відстроченими податковими зобов'язаннями та довгостроковими кредитами.

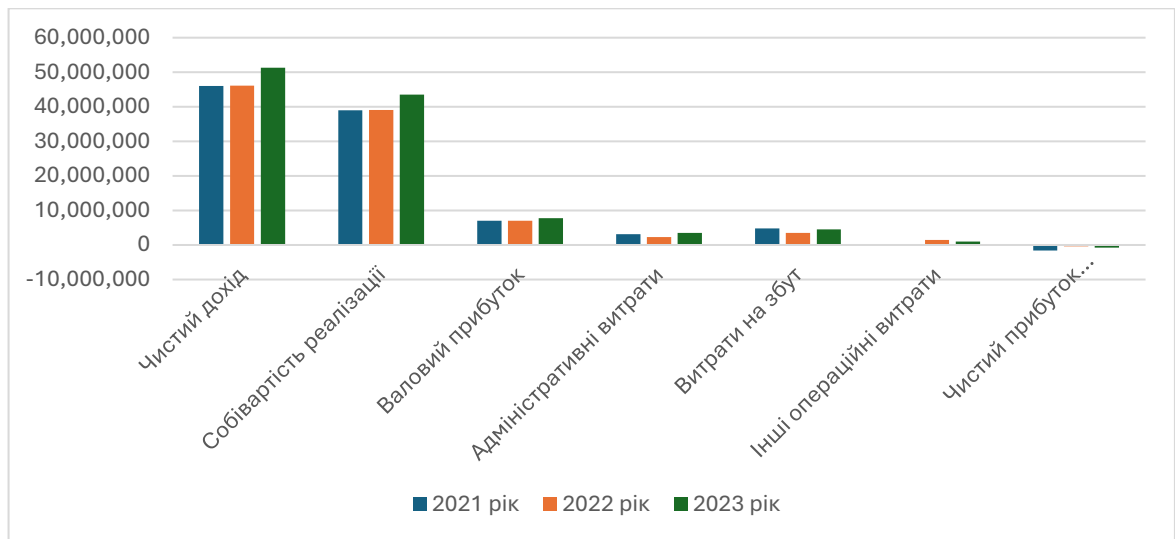

Рисунок 2.4 - Порівняння фінансових результатів ПРАТ "МХП" за 2021-2023 рр., тис. грн.

Однак, поточні зобов'язання зросли до 51 914 180 тис. грн порівняно з 34 439 110 тис. грн у 2022 році, що вказує на збільшення податкових і кредитних зобов'язань.

Таблиця 2.13- Фінансові показники з врахуванням оподаткування на ПРАТ "МХП" за 2023 р.

Показник	Сума, тис. грн
Фінансовий результат до оподаткування	-423 136
Податкові різниці на збільшення фінансового результату	1 350 000
Податкові різниці на зменшення фінансового результату	960 000
Об'єкт оподаткування податком на прибуток	-33 136
Податок на прибуток (18%)	-5 964,48
Остаточна сума податку до сплати	54 577

Перш за все, основний податок, який сплачується ПРАТ "МХП", це податок на прибуток підприємств. Відповідно до чинного законодавства України, ставка податку на прибуток становить 18% від об'єкта оподаткування. При розрахунку об'єкта оподаткування враховується як фінансовий результат до

оподаткування за даними бухгалтерського обліку, так і коригування відповідно до вимог податкового кодексу. Коригування можуть включати нарахування та амортизацію необоротних активів, переоцінку активів та зобов'язань, а також інші операції, що впливають на розмір прибутку.

Окрім податку на прибуток відповідно таблиці 2.13, підприємство є платником податку на додану вартість (ПДВ). Згідно з нормами податкового кодексу, ставка ПДВ в Україні становить 20% для більшості операцій, проте для окремих видів діяльності, таких як реалізація сільськогосподарської продукції, можуть застосовуватись пільгові ставки. ПРАТ "МХП" як великий аграрний виробник використовує переваги податкових пільг, що дозволяє зменшити загальне податкове навантаження на підприємство.

Таблиця 2.14 - сплата ПДВ на ПРАТ "МХП" за 2023р.

Показник	Сума, тис. грн
Операції з продажу продукції (без ПДВ)	51 298 072
Операції, звільнені від оподаткування ПДВ	2 305 000
Податковий кредит	4 528 000
Податкові зобов'язання	10 259 614
Остаточна сума ПДВ до сплати	5 731 614

ПДВ на підприємстві адмініструється за стандартною схемою, що передбачає нарахування податкових зобов'язань за кожним звітним періодом та формування податкового кредиту на основі первинних документів відповідно таблиці 2.14.

Поряд з ПДВ, підприємство сплачує податок на доходи фізичних осіб (ПДФО), що нараховується на доходи працівників підприємства. Згідно з податковим кодексом, ставка ПДФО становить 18% від суми нарахованого доходу. Додатково нараховується військовий збір у розмірі 5%. Відповідно до таблиці 2.15

Таблиця 2.15 –структуру сплати ПДФО на ПРАТ "МХП" за 2023р.

Показник	Сума, тис. грн
Заробітна плата працівників	3 430 252
Сума нарахованого ПДФО (18%)	617 445,36
Сума нарахованого військового збору (1,5%)	51 453,78
Сума податків до сплати	668 899,14

Особливою особливістю оподаткування на підприємстві є облік та сплата екологічного податку, оскільки ПРАТ "МХП" здійснює діяльність, пов'язану з впливом на навколишнє середовище, зокрема у сфері тваринництва та переробки продукції. Ставки екологічного податку залежать від виду забруднюючої речовини та обсягу викидів. (зображено в таблиці 2.16)

Таблиця 2.16- Сплата податків за викиди шкідливих речовин на ПРАТ "МХП" за 2023р.

Показник	Сума, тис. грн
Обсяг викидів CO ₂ , тис. т	1 023
Ставка податку на CO ₂ (грн/т)	10,00
Обсяг викидів інших забруднюючих речовин	658
Ставка податку на інші речовини (грн/т)	100,00
Сума екологічного податку	81 580

Поряд з екологічним податком, підприємство сплачує акцизний податок, який застосовується до певних видів товарів, таких як паливо, алкогольні напої та інші товари, що підлягають оподаткуванню акцизом. Акцизний податок адмініструється відповідно до спеціальних законодавчих норм, що передбачають облік та сплату акцизного збору на підставі даних про обсяги реалізації продукції, яка підлягає оподаткуванню.

Важливим аспектом податкового планування на підприємстві є оптимізація податкових зобов'язань шляхом використання передбачених законодавством податкових пільг і преференцій, а також забезпечення прозорості податкової звітності. У контексті складної економічної ситуації в країні та змін у податковому законодавстві, ПРАТ "МХП" постійно вдосконалює

свої внутрішні процедури обліку та контролю для забезпечення відповідності вимогам податкового законодавства.

З метою мінімізації податкових ризиків та забезпечення стабільності фінансового стану, підприємство проводить регулярні внутрішні та зовнішні аудити, що дозволяють виявляти можливі недоліки в системі обліку та звітності, а також забезпечувати належний рівень податкової дисципліни.

Податки мають суттєвий вплив на чистий прибуток підприємства, оскільки вони зменшують обсяг коштів, які залишаються в розпорядженні компанії після виконання всіх зобов'язань перед державою. Вплив податків можна охарактеризувати на прикладі ПРАТ "МХП" через декілька основних аспектів:

Ці податки стосуються діяльності, що впливає на навколишнє середовище або пов'язана з обігом підакцизних товарів (паливо, енергоносії тощо). Вони є додатковими витратами, що впливають на операційний прибуток, а отже, і на чистий прибуток компанії.

Загальний обсяг податкових зобов'язань, включаючи всі види податків, може суттєво збільшувати витрати на управління підприємством. Платежі до соціальних фондів, відрахування на екологічні цілі, акцизи тощо формують значний обсяг витрат, які підприємство змушене покривати за рахунок своїх доходів.

ПРАТ "МХП" використовує можливості податкових пільг, наприклад, у сфері сільського господарства, де діють спеціальні режими оподаткування, такі як звільнення від ПДВ для певних видів сільськогосподарської продукції, що зменшує загальне податкове навантаження на підприємство. Це дозволяє компанії збільшувати чистий прибуток за рахунок зменшення сум податкових зобов'язань.

Податки суттєво знижують загальний обсяг чистого прибутку підприємства, особливо за умов високих ставок податку на прибуток та ПДФО. Податкові зобов'язання також формують значний обсяг витрат, які підприємство змушене враховувати у своїй діяльності. (зображено в таблиці 2.17)

Тим не менш, правильне планування податкових платежів, оптимізація та використання податкових пільг можуть суттєво зменшити вплив податків на чистий прибуток та забезпечити стабільний фінансовий стан підприємства.

Фінансові витрати склали 1 389 071 тис. грн. Це обумовлено значними витратами на обслуговування кредитів та відсотків за борговими зобов'язаннями.

Таблиця 2.17 –Динаміка фінансових витрат ПРАТ "МХП" за 2021-2023 роки

Рік	Фінансові витрати, тис. грн	Зміна порівняно з попереднім роком, %
2021 рік	1 389 071	-
2022 рік	427 826	-69,2%
2023 рік	569 406	+33,1%

Витрати знизилися до 427 826 тис. грн (на 69,2% порівняно з 2021 роком). Основними причинами зменшення є: зниження вартості обслуговування кредитів, погашення частини довгострокових зобов'язань, менший обсяг фінансових зобов'язань у порівнянні з попереднім роком. витрати збільшилися до 569 406 тис. грн (на 33,1% порівняно з 2022 роком).

Зростання зумовлене: збільшенням короткострокових кредитних зобов'язань. Підвищенням вартості обслуговування нових кредитів, залучених для фінансування поточної діяльності. Зростанням відсоткових ставок за фінансовими зобов'язаннями.

Таким чином, зміни фінансових витрат свідчать про коливання в структурі фінансування діяльності компанії та її кредитних зобов'язань, а також про вплив зовнішніх економічних факторів на підприємство.

Відповідно таблиці 2.18 податки є значним компонентом витрат підприємства та мають суттєвий вплив на його фінансові результати. Протягом 2021-2023 років податкові витрати ПРАТ "МХП" демонстрували стабільне зростання. У 2021 році витрати на податки склали 431 801 тис. грн. Основну частку цих витрат становили зобов'язання за податком на прибуток та ПДВ. У цей період податки залишалися на відносно стабільному рівні завдяки

ефективному податковому плануванню. Проте у 2022 році податкові витрати зросли до 706 433 тис. грн, що становить збільшення на 63,6% порівняно з попереднім роком. Така динаміка пояснюється збільшенням обсягів реалізації продукції, що призвело до зростання ПДВ, змінами в законодавстві, які вплинули на обсяг податкових зобов'язань, та збільшенням витрат на податок на прибуток через зростання фінансового результату підприємства до оподаткування.

Таблиця 2.18—Податкові витрати підприємства за 2021-2023 роки

Рік	Податкові витрати, тис. грн	Зміна порівняно з попереднім роком, %
2021 рік	431 801	-
2022 рік	706 433	+63,6%
2023 рік	754 983	+6,9%

У 2023 році податкові витрати досягли 754 983 тис. грн, що на 6,9% більше порівняно з 2022 роком. Таке зростання пов'язане з підвищенням рівня доходів компанії, що призвело до збільшення зобов'язань з податку на прибуток, а також із незначним збільшенням витрат на ПДВ у зв'язку з розширенням операційної діяльності, зображено на рисунку 2.6

Рисунки 2.5 – Податкові витрати підприємства за 2021-2023 роки, тис. грн

Податки суттєво вплинули на загальний рівень витрат ПРАТ "МХП" за останні три роки. Зростання податкових витрат відбувалося паралельно з розширенням діяльності компанії, збільшенням її доходів та змінами в

оподаткуванні. Це свідчить про те, що податки є важливим чинником, який варто враховувати під час планування витрат та визначення фінансової стратегії підприємства. Для зниження податкових витрат можна розглянути можливості оптимізації, такі як залучення податкових пільг, планування та використання механізмів законного зменшення оподаткованої бази. У першому півріччі 2024 року підприємства компанії МХП перерахували майже 3,7 млрд грн податків, зборів та внесків до бюджетів усіх рівнів. Це на 40% більше, ніж за аналогічний період 2023 року. У 2023 році загальна сума податкових відрахувань компанії перевищила 6 млрд грн, що підтверджує статус МХП як найбільшого платника податків в аграрному секторі України. Попри виклики війни, компанія продовжує стабільно працювати, створюючи робочі місця, інвестуючи в економіку та підтримуючи громади. За словами фінансової директорки Вікторії Капелюшної, ці досягнення є результатом відданості команди МХП. [34]

МХП продовжує підтримувати економіку та фінансову стабільність України, незважаючи на виклики повномасштабного вторгнення.

У 2023 році підприємства МХП сплатили до бюджетів усіх рівнів понад 6 мільярдів гривень у вигляді податків, внесків і зборів, повідомляє УНН. Це на 31% більше, ніж у 2022 році, коли компанія перерахувала понад 4,6 мільярда гривень податків.

За даними Forbes Україна, МХП знову стала найбільшим платником податків у аграрному секторі країни у 2023 році. [Додаток Ж]

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ПРАТ "МХП"

3.1. Напрямки вдосконалення облікової політики ПРАТ "МХП"

Облікова політика на підприємстві ПРАТ "МХП" відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного управління господарською діяльністю, оскільки вона визначає порядок ведення обліку, складання фінансової звітності та податкових розрахунків. Її формування здійснюється керівництвом компанії за участю головного бухгалтера та економістів, які розробляють облікову політику відповідно до специфіки діяльності підприємства та вимог чинного законодавства.

Однією з головних задач облікової політики ПРАТ "МХП" є забезпечення оперативного отримання достовірної інформації для потреб управління, аналізу та контролю. Особлива увага приділяється організації бухгалтерського обліку податкових розрахунків, оскільки податкові аспекти діяльності компанії мають суттєвий вплив на фінансові результати.

На підприємстві визначено, що податкові розрахунки є складовою єдиної системи бухгалтерського обліку, тому їх регулювання здійснюється в межах наказу про облікову політику, а не окремими документами. Це дозволяє забезпечити цілісність підходів до обліку та зменшити ризики непорозумінь із контролюючими органами.

Зокрема, в частині розрахунків за податками облікова політика передбачає документальне закріплення усіх необхідних процедур. ПРАТ "МХП" формує реєстри для обліку об'єктів оподаткування та змін у їх складі протягом року, а також детально відображає всі розрахунки за податковими зобов'язаннями. Це дозволяє забезпечити повну прозорість податкових розрахунків та уникнути помилок у складанні звітності.

При формуванні облікової політики підприємство враховує варіативність підходів, передбачених законодавством, та обирає ті, що найкраще відповідають його особливостям. Наприклад, у ПРАТ "МХП" приділяється увага обліку витрат, пов'язаних із сільськогосподарською діяльністю, розрахунку собівартості продукції, використанню матеріальних ресурсів та амортизації основних засобів.

Облікова політика ПРАТ "МХП" також орієнтована на використання сучасних інформаційних технологій для автоматизації облікових процесів, що сприяє підвищенню точності даних та зменшенню часу на їх обробку. Завдяки впровадженню таких підходів, компанія досягає оптимального балансу між вимогами законодавства та ефективністю управління.

Таким чином, грамотно сформована облікова політика відповідно рисунку 3.1 в ПРАТ "МХП" є не лише інструментом дотримання нормативних вимог, а й важливим елементом стратегічного управління, який забезпечує фінансову стабільність і конкурентоспроможність підприємства.

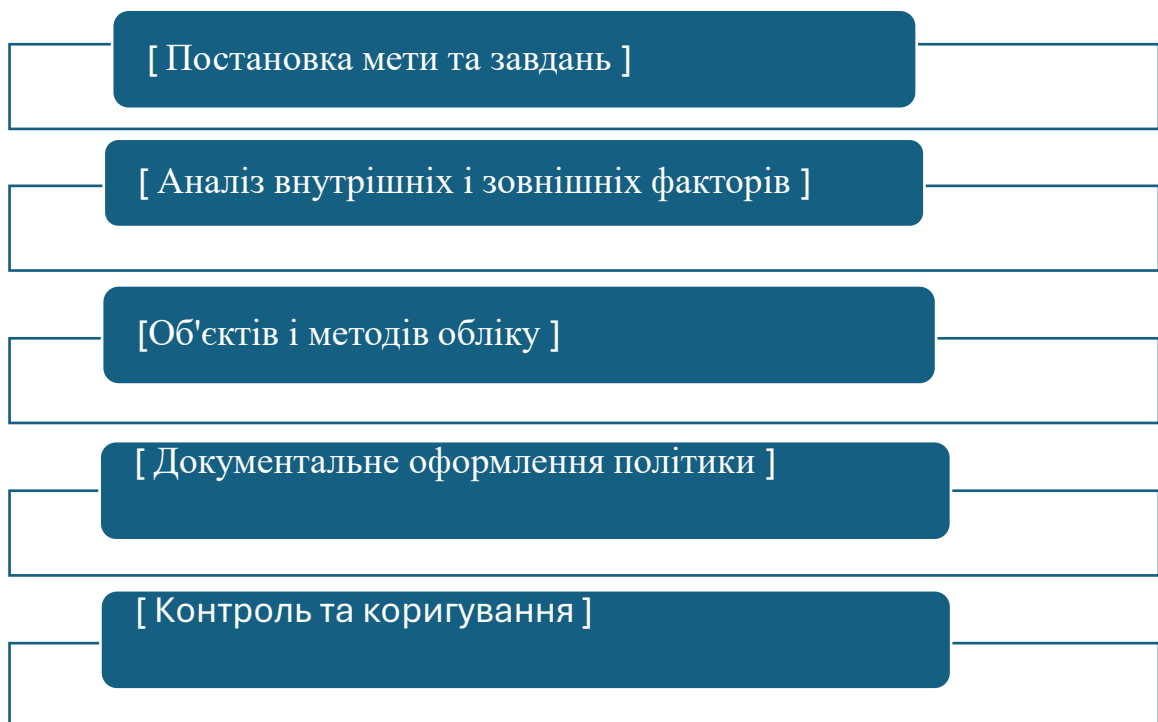

Рисунок 3.1 Етапи формування облікової політики розрахунків із податками на підприємстві

Процес формування облікової політики підприємства є багатоетапним і базується на внутрішніх та зовнішніх факторах. Для ПРАТ "МХП" цей процес є особливо важливим у контексті забезпечення точності обліку податкових розрахунків, узгодженості з чинним законодавством і ефективного управління фінансово-господарською діяльністю.

Основні етапи формування облікової політики

1. Постановка мети та завдань: Формування починається з визначення основних цілей і завдань, зокрема забезпечення прозорості розрахунків із податків і зборів, відповідності стратегічним планам компанії, а також задоволення потреб користувачів облікової інформації.
2. Аналіз зовнішніх і внутрішніх факторів:
  - Внутрішні фактори: організаційна структура, вид діяльності, кадровий потенціал бухгалтерської служби, технічне забезпечення, поточні та перспективні плани розвитку.
  - Зовнішні фактори: чинна система оподаткування, вимоги законодавства, стратегія реформування податкової системи.
3. Вибір принципів обліку: Підприємство визначає методи обліку, такі як нарахування амортизації чи вибуття запасів, враховуючи їхній вплив на фінансові показники.
4. Розробка структурного розділу «Організація обліку розрахунків із бюджетом»: Цей розділ містить положення про порядок документального оформлення податкових розрахунків, форми звітності та реєстри обліку.

На заключному етапі формування облікової політики підприємства здійснюється документальне оформлення та затвердження всіх її розділів, зокрема розділу «Організація обліку розрахунків з бюджетом», а також встановлюються механізми контролю за її дотриманням згідно таблиці 3.1

Оскільки помилки в податковій документації або визначенні податкових зобов'язань можуть призводити до фінансових санкцій з боку контролюючих органів, які додатково обтяжують бюджет підприємства, необхідно чітко закріпити порядок організації податкових розрахунків в обліковій політиці.

Таблиця 3.1—Структура розділу «Організація обліку розрахунків з бюджетом» Наказу про облікову політику підприємства

Етап	Опис
Наказ про облікову політику підприємства	Розділ «Організація обліку розрахунків з бюджетом». Порядок формування інформації, необхідної для нарахування та сплати податків відповідно до ПКУ та узгодження фінансового та податкового обліку.
Етап I. Визначення об'єктів обліку розрахунків за податками сільськогосподарських підприємств згідно ПКУ	Наявність альтернативних варіантів системи оподаткування: варіанти, регламентовані законодавством (ПКУ); вибір одного з наявних варіантів; безумовне дотримання встановлених законодавством (ПКУ) вимог.
Розробка в межах діючого законодавства.	
Етап II. Обліково-методичне забезпечення розрахунків за податками	Облік розрахунків за податками згідно правил бухгалтерського обліку (Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положення (стандарти) бухгалтерського обліку).
	Облік розрахунків за податками згідно податкового законодавства (Податковий кодекс України).
	Визначення об'єктів обліку розрахунків за податками згідно правил бухгалтерського обліку: вибір елементів облікової політики (принципи, методичні прийоми і процедури). Формування фінансової звітності.
	Визначення об'єктів обліку розрахунків за податками згідно ПКУ: розкриття методики нарахування, утримання, відображення в податковій звітності та виявлення можливих відхилень.
Етап III. Організація внутрішнього контролю за податками	Забезпечення дотримання вимог податкового законодавства через організацію внутрішнього контролю за розрахунками з бюджетом.

Головною метою облікової політики є визначення оптимальних методів обліку для складання фінансової звітності відповідно до встановлених стандартів. Це забезпечує користувачів необхідною інформацією та реалізує інформаційну функцію обліку. Оскільки облік охоплює фінансовий, управлінський і податковий аспекти, формування облікової політики не можна обмежувати лише вимогами Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» та П(С)БО. Враховуючи також податкову звітність, до облікової політики слід включити вибір елементів обліку для потреб оподаткування.

При формуванні робочого плану рахунків важливо передбачити їх зв'язок з рахунками для податкової звітності. Необхідно визначити перелік та форми первинних документів і облікових реєстрів для узагальнення інформації. Важливо враховувати розбіжності між правилами бухгалтерського обліку та податковим законодавством і визначати механізми узгодження показників. На завершальному етапі облікова політика підприємства оформлюється у вигляді Наказу, зокрема розділу «Організація обліку розрахунків з бюджетом». Він має містити порядок формування інформації для нарахування податків, узгодження обліку, а також елементи внутрішнього контролю відповідно до таблиці 3.1.

Через ризик штрафів за помилки в податкових документах у цьому розділі обов'язково закріплюються елементи організації податкових розрахунків. Для сільськогосподарських підприємств це є особливо важливим, оскільки врахування складних податкових норм потребує системного підходу та узгодженості між фінансовим і податковим обліком.

Облікова політика даного підприємства як видно з таблиці 3.2, яке займається оптовою торгівлею, потребує особливої уваги до ключових її елементів. Важливо оптимізувати порядок формування та розподілу транспортно-заготівельних витрат, що дозволить забезпечити коректний облік цих витрат і їх правильне віднесення до собівартості товарів. Особливу увагу слід звернути на визначення складу витрат на збут, адміністративних та операційних витрат, зокрема деталізацію їх складових для більш точного відображення у звітності.

Враховуючи специфіку діяльності підприємства, доцільно приділити увагу створенню резерву майбутніх витрат і платежів, що забезпечить підприємство фінансовою гнучкістю у разі виникнення додаткових зобов'язань. У цьому контексті розробка графіку документообігу має ключове значення. Пропонується впровадити графік, що враховує особливості поточних операцій підприємства, забезпечуючи своєчасність передачі інформації та уникнення помилок у процесі обліку.

Таблиця 3.2—Основні розділи облікової політики підприємства оптової торгівлі

Розділ	Пункти
Організаційно-технічний розділ	1. Основний вид діяльності
	2. Робочий план рахунків бухгалтерського обліку
	3. Форми первинних документів
	4. Порядок проведення інвентаризації
	5. Графік документообігу
	6. Облікове програмне забезпечення
Методичний розділ для цілей бухгалтерського обліку	1. Основні засоби
	2. Нематеріальні активи
	3. Товарні запаси
	4. Резерв сумнівних боргів
	5. Доходи та витрати
	6. Проміжна бухгалтерська звітність

Оцінка первісної вартості товарів також заслуговує на увагу. Для цього пропонується вдосконалити методику обліку транспортно-заготівельних витрат, зокрема шляхом використання пропорційного розподілу, що базується на фактичних витратах. Усі ці аспекти є важливими для ефективної облікової політики, яка сприятиме покращенню фінансового управління і забезпечить відповідність сучасним стандартам.

Такі положення доцільно включати до розділу «Організація обліку розрахунків з бюджетом» наказу про облікову політику. З огляду на складність податкових операцій і специфіку їх облікового відображення на сільськогосподарських підприємствах, розробка цього розділу повинна бути обов'язковим елементом організації бухгалтерського обліку, спрямованим на забезпечення точності, відповідності законодавству та мінімізації ризиків фінансових втрат.

3.2 Шляхи вдосконалення організації облікових процесів на ПРАТ "МХП" на основі використання хмарних технологій

Військовий стан в Україні створює численні виклики для бізнесу, зокрема для підприємств агропромислового сектору, таких як ПРАТ "МХП". Зміни у зовнішньому середовищі вимагають від компанії адаптації своїх облікових систем та процедур для забезпечення фінансової стійкості, відповідності нормативним вимогам та підтримки конкурентоспроможності. Удосконалення бухгалтерського обліку в цей період є стратегічно важливим і включає низку конкретних заходів.

Одним із ключових напрямків удосконалення є впровадження сучасних інформаційних технологій в облікові процеси. Перехід на хмарні облікові системи та використання спеціалізованого програмного забезпечення дозволить забезпечити доступ до даних у режимі реального часу, підвищити оперативність та точність фінансової звітності. Це особливо актуально в умовах військового стану, коли можуть виникати обмеження у фізичному доступі до офісів чи серверів.

Використання хмарних технологій у бухгалтерському обліку відкриває нові можливості для підприємств оптової торгівлі, таких як ПРАТ "МХП". Ці технології забезпечують гнучкість і доступність даних, що є особливо важливим у сучасному динамічному економічному середовищі. Хмарні системи дають змогу оперативно отримувати доступ до інформації з будь-якого пристрою, що має підключення до інтернету, незалежно від місця перебування. Це дозволяє підтримувати ефективну роботу в умовах віддаленої діяльності, яка стає все більш поширеною через зовнішні обставини, такі як військовий стан чи пандемії.

Крім того, перехід на хмарні платформи сприяє зниженню витрат, пов'язаних із закупівлею та обслуговуванням серверного обладнання. Хмарні технології працюють за моделлю підписки, що розподіляє витрати у вигляді щомісячних платежів. Це дозволяє уникнути значних початкових інвестицій і сприяє кращому фінансовому плануванню. Ще однією важливою перевагою є

автоматизація процесів, включаючи регулярне оновлення програмного забезпечення, яке відбувається без участі користувачів. Це дозволяє не лише підтримувати системи у відповідності з останніми вимогами, але й значно знижує ризики, пов'язані з людським фактором.[35]

Таблиця 3.3 – Хмарні технології фінансового аналізу для реалізації в Україні.

Тип послуги	Опис
IaaS - Infrastructure as a Service	IaaS дозволяє підприємствам швидко масштабувати інфраструктуру відповідно до мінливих потреб. Компанії заощаджують витрати, пов'язані з обслуговуванням фізичного обладнання.
PaaS - Platform as a Service	PaaS надає розробникам інструменти та середовища, які спрощують процес створення. Платформи часто підтримують різні мови програмування та фреймворки.
SaaS - Software as a Service	Користувачі можуть легко отримати доступ до програм через Інтернет з будь-якого пристрою. SaaS забезпечує автоматичне оновлення програмного забезпечення.

Хмарні технології активно трансформують бухгалтерський облік та фінансовий аналіз у всьому світі, змінюючи традиційні підходи до цих бізнес-функцій. В Україні цей процес набуває дедалі більшої актуальності, хоча і стикається зі специфічними викликами. Головна перевага таких технологій – можливість забезпечити миттєвий доступ до фінансових даних і аналітичних інструментів, незалежно від географічного розташування користувача. Це значно оптимізує робочі процеси, автоматизуючи рутинні операції та підвищуючи точність фінансової звітності. [35]

Водночас, застосування хмарних рішень в Україні супроводжується перешкодами, такими як обмежена ІТ-інфраструктура, необхідність адаптації до місцевих законодавчих вимог і регуляторних стандартів. Наприклад, законодавство України передбачає суворе дотримання правил зберігання та обробки персональних даних, що впливає на вибір відповідних платформ. Додатково, питання кібербезпеки набуває критичного значення в умовах розвитку загроз у цифровій сфері. [35]

При інтеграції хмарних рішень які наведені в таблиці 3.4 зі звичними бухгалтерськими системами потребує значних фінансових і технічних ресурсів.

Проте їх використання відкриває широкі можливості для компаній, сприяючи ефективності та гнучкості управління фінансами.

Відповідно таблиці 3.3 в Європі ринок хмарних технологій є більш зрілим завдяки високому рівню технічної інтеграції та розвитку інновацій. Компанії активно використовують хмарні платформи для автоматизації обліку, обробки даних і впровадження передових аналітичних методів. Значна увага приділяється відповідності міжнародним стандартам фінансової звітності (IFRS) та дотриманню Загального регламенту захисту даних (GDPR). Хмарні рішення в Європі забезпечують високий рівень безпеки, що сприяє їх популярності серед великих міжнародних компаній.

Серед ключових тенденцій у Європі також виділяється прагнення до екологічної стійкості та корпоративної соціальної відповідальності, що впливає на вибір хмарних платформ.

Таблиця 3.4 Характеристика хмарних технологій у бухгалтерському обліку [35]

Технологія	Функціональність	Призначення	Особливості використання
CloudAccounting X	Автоматизація обліку, звітності	Зниження витрат, швидкий доступ	Адаптація до місцевого законодавства
FinTech Cloud Suite	Фінансовий аналіз, бюджетування	Висока точність даних	Відповідність регуляторним вимогам
LedgerCloud	Управління грошовими потоками	Мобільність, зручність управління	Комплексна підтримка місцевих користувачів
TaxationCloudPro	Податковий облік	Актуальність податкових даних	Інтеграція з місцевими податковими системами

Відповідно таблиці 3.3 хмарні технології стають основою для розвитку бухгалтерського обліку, сприяючи автоматизації, підвищенню продуктивності та забезпеченню відповідності регуляторним вимогам у різних країнах. [35]

Особливо актуальним є аспект безпеки, який викликає значну увагу в умовах використання хмарних систем. Ці платформи забезпечують високий рівень захисту даних, використовуючи сучасні інструменти шифрування і резервного копіювання. Завдяки цьому підприємства, такі як ПРАТ "МХП",

можуть бути впевнені у збереженні критично важливої інформації, навіть у випадку кібератак чи технічних збоїв. Однак варто зазначити, що питання захисту має бути інтегрованим у загальну політику інформаційної безпеки, а не розглядатися окремо від облікових процесів.

В умовах військового стану, коли економічні та нормативно-правові умови змінюються з високою швидкістю, важливим завданням стає оперативне реагування на ці зміни. Хмарні технології надають можливість швидкого адаптування облікової політики підприємства до нових реалій. Наприклад, інтеграція інструментів моніторингу нормативних змін дозволяє автоматично отримувати актуальну інформацію про нововведення у сфері податкового законодавства. Це значно полегшує роботу бухгалтерської служби і дозволяє підприємству своєчасно коригувати свою діяльність, уникаючи потенційних штрафів чи санкцій.

Особливу увагу слід приділити управлінню фінансовими ризиками. У період нестабільності зростає ймовірність виникнення непередбачуваних витрат та зниження доходів. Для мінімізації цих ризиків пропонується запровадити систему бюджетування та прогнозування фінансових потоків. Це дозволить краще планувати витрати, контролювати дебіторську та кредиторську заборгованість.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження показало, що оптова торгівля є невід'ємною складовою економічної системи, яка забезпечує ефективний рух товарів від виробників до кінцевих споживачів, сприяє стабільності товарообігу та підтримує конкуренцію на ринку. Здійснений аналіз теоретичних основ і практичних аспектів бухгалтерського обліку й оподаткування підприємств оптової торгівлі виявив численні особливості, які необхідно враховувати для забезпечення їх ефективної діяльності в сучасних умовах. Однією з ключових особливостей є вибір і формування облікової політики, що включає визначення методів оцінки товарних запасів, вибір критеріїв визнання доходів і витрат, а також розробку принципів ведення обліку податкових зобов'язань. У процесі дослідження було доведено, що обраний підхід до облікової політики суттєво впливає на фінансові результати підприємства. Особливо важливим є застосування автоматизованих систем управління обліком, таких як "1С:Підприємство", "М.Е.Дос" або "BAS Бухгалтерія". Ці програми дозволяють забезпечити точність і своєчасність облікових процесів, мінімізувати ризики помилок, а також відповідати вимогам чинного законодавства, що є критично важливим для сучасного бізнесу.

Дослідження також охопило аналіз системи оподаткування підприємств оптової торгівлі. Значне податкове навантаження, яке часто супроводжує діяльність таких підприємств, впливає на їхню фінансову стабільність та конкурентоспроможність. Було встановлено, що застосування податкового планування є потужним інструментом для оптимізації податкових витрат. Зокрема, впровадження механізмів відшкодування податку на додану вартість (ПДВ), використання податкових пільг та спеціальних режимів оподаткування може значно знизити податкове навантаження і створити додаткові фінансові ресурси для розвитку підприємства.

На прикладі діяльності ПРАТ "МХП" було показано, що інноваційний підхід до організації бухгалтерського обліку та автоматизації процесів є важливим фактором підвищення ефективності управління. Зокрема,

використання електронного документообігу, регулярний внутрішній аудит, застосування сучасних програмних рішень для ведення обліку дозволяють уникнути ризиків податкових штрафів і санкцій, підвищують прозорість та ефективність роботи підприємства. Крім того, такі підходи сприяють своєчасному виявленню потенційних проблем і впровадженню превентивних заходів.

Дослідження також виявило важливість управління фінансовими потоками та ліквідністю підприємства. Аналіз показників ліквідності та оборотного капіталу ПРАТ "МХП" підтвердив, що стабільність грошових потоків має вирішальне значення для забезпечення фінансової стійкості підприємства. Рекомендовано впроваджувати нові методи управління ліквідністю, такі як застосування фінансового прогнозування та аналізу чутливості до змін у ринковому середовищі. Особливу увагу було приділено вивченню ролі податкового та фінансового консультування в організації діяльності підприємств оптової торгівлі. Співпраця з податковими консультантами та використання аналітичних звітів дозволяє своєчасно адаптувати облікову політику підприємства до змін у законодавстві та уникнути негативних наслідків. На сучасному етапі це є важливим інструментом для зниження ризиків, пов'язаних із постійними змінами в податковому середовищі.

Таким чином, проведене дослідження підтвердило, що вдосконалення механізмів бухгалтерського обліку та оподаткування підприємств оптової торгівлі є необхідним для їх ефективного функціонування в умовах сучасної економіки. Основними напрямками оптимізації є впровадження автоматизації облікових процесів, використання податкових інструментів для зниження податкового навантаження, а також розробка стратегій управління ліквідністю. Запропоновані рекомендації можуть бути використані для підвищення фінансової стійкості підприємств, їх конкурентоспроможності та адаптації до змін у ринковому середовищі. Це дозволить забезпечити сталий розвиток підприємств та їхню ефективну діяльність у довгостроковій перспективі.

Хмарні технології виступають інструментом, що сприяє цифровій трансформації, забезпечуючи ефективність, гнучкість і безпеку фінансових процесів, водночас вимагаючи стратегічного підходу до їхнього впровадження та адаптації до локальних умов. Хмарні технології і кібербезпека є не тільки інструментами ефективного управління, а й необхідними умовами стійкості компаній у сучасних умовах, зокрема в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Що означає термін «оптова» та «роздрібна торгівля»? *Державна податкова служба України*. URL: <https://tax.gov.ua/arhiv/tijden-tematicnih-konsultatsiy/tijden-tematicnih-konsultatsiy-dlya-p/informatsiyno-rozjasnyvalni-materia/pitannya-vidpovidi-/print-68238.html> (дата звернення: 17.10.2024).
2. Про затвердження Методологічних основ та пояснень до позицій Класифікації видів економічної діяльності. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0396832-11#Text> (дата звернення: 17.10.2024).
3. Попри повномасштабну війну, сфера публічних закупівель як ніколи динамічно розвивається, – Надія Бігун | Міністерство економіки України. *Just a moment...* URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=eae84bc3-8355-497f-a96a-911e4b23dfa7&title=PopriPovnomasshtabnuViinu> (дата звернення: 16.10.2024).
4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/sr/obs_prod_i_zap_tovariv/opztpot_2_021_ue.xls (дата звернення: 16.10.2024).
5. Про підприємства в Україні. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/887-12#Text> (дата звернення: 17.10.2024).
6. Мазаракі А. А., Богославець Г. М., Трубей О. М., Носуліч А. М. Оптова торгівля в Україні: монографія / за ред. А. А. Мазаракі. – Київ: КНТЕУ, 2016. – 208 с.
7. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник / за заг. ред. С. О. Кузнецова, – Х. : Видавництво Іванченко І. С., 2019. – с.
8. Баранова В. Г., Дубовик О. Ю., Хомутенко В. П. та ін. Навчальний посібник / за ред. В. Г. Баранової. – Одеса: ВМВ, 2014. – 344 с.

9. Лепський В. В. Велика економічна енциклопедія України. Одеса : КП "Одеська міська друкарня", 2018, 2018. 816 с.
10. Загородній А. Г., Партин Г. О., Пилипенко Л. М. Бухгалтерський облік. Основи теорії та практики. Львів : 4-е, 2018. 280 с.
11. Кудирко О. М. та ін. Обліково-аналітичне забезпечення в системі управління товарними операціями підприємства: монографія. – London: Agenda Publishing House Ltd, 2022. – 136 с.
12. Бухгалтерський облік. Загальна теорія: бібліографічний покажчик Інтернет-ресурсів / уклад. Л. Дейнека; упоряд. М. Б. Кулинич. Луцьк: СНУ імені Лесі Українки, 2019. – 112 с. URL: <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/16079>. (дата звернення: 17.10.2024).
13. Кулинич М. Б., Сафарова А. Т. Бухгалтерський облік: навч. посіб. – Луцьк: Вежа-друк, 2017. – 362 с.
14. Про акцизний збір [Електронний ресурс]. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/18-92#Text> (дата звернення: 08.10.2024).
15. Кулинич М. Б. Документування як методичний інструментарій у бухгалтерському обліку: перспективи впровадження електронного документообігу // *Економічний часопис СНУ імені Лесі Українки*. – 2018. – № 4(16). – С. 148–154.
16. Бруханський Р. Ф. Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку // *Бухгалтерський облік: підручник*. – Тернопіль, 2016. – С. 102–132. URL: <https://bit.ly/2HkKoUM>. (дата звернення: 14.10.2024).
17. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. 24.05.1995 № 88, Затверджено Наказом Міністерства фінансів України. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (дата звернення: 16.10.2024).
18. Податковий кодекс України: | Стаття 136. Розділ III. Ставка податку на прибуток підприємств. *Офіційний вебпортал парламенту України*.

- URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 16.10.2024).
19. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення адміністрування податку на додану вартість. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/643-19#Text> (дата звернення: 17.10.2024).
20. Податковий кодекс України: | Стаття 291. Розділ XIV. Спрощена система оподаткування. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 16.10.2024).
21. Державна податкова служба України. Впровадження електронного кабінету платника податків [Електронний ресурс]. URL: <https://tax.gov.ua/>. (дата звернення: 09.10.2024).
22. Державна податкова служба України. Звіт про надходження акцизного податку за 2019 рік [Електронний ресурс]. URL: <https://tax.gov.ua/>. (дата звернення: 06.10.2024).
23. Дерій В., Мельничук І. Бухгалтерський облік, аналіз і аудит у системі управління витратами на економічну безпеку // *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. – 2019. – № 1. – С. 197–208.
24. Дмитренко О. І. Облік та розподіл загальновиробничих витрат в умовах автоматизованого виробництва // *Науковий вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Економічні науки*. – 2020. – № 1. – С. 18–23.
25. Загальновиробничі витрати. *Головбух*. URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/6703-zagalnovirobnich-vitrati-h-oblk-ta-rozpodl> (дата звернення: 15.10.2024). Загальновиробничі витрати. *Головбух*. URL:
26. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» 07.02.2013 № 73, Затверджений Наказом Міністерства фінансів України *Офіційний вебпортал*

- парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 15.10.2024).
27. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку. 16 «Витрати» 31.12.99 № 318, Затверджений Наказом Міністерства фінансів України. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення: 09.10.2024).
28. Яцишин Н. Методика аналізу фінансового стану підприємства // Економічний аналіз: зб. наук. праць Тернопільського національного економічного університету. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2018. – Вип. 10. Ч. 4. – С. 439–445.
29. Шкарлет С. М., Маргасова В. Г., Акименко О. Ю., Сидоренко О. О. Організація обліку: практикум : навч. посіб. – Чернігів: ЧНТУ, 2019. – 486 с.
30. Броня фінтеху за сотні тисяч доларів під час війни: кібератаки на фінансовий бізнес почастишали в рази. Як компанії захищаються від нападів [Електронний ресурс] // Forbes Україна. – 2023. URL: <https://forbes.ua/money/bronya-fintekhu-za-sotni-tisyach-dolariv-pid-chas-viyeni-kiberataki-na-finansoviy-biznes-pochastishali-v-razi-yak-kompanii-zakhishchayutsya-vid-napadiv-04052023-13434>. (дата звернення: 17.10.2024).
31. Вірус «Петя». Як вберегтися від кібер-атаки [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 27 червня. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2017/06/27/7148155/> (дата звернення: 28.10.2024).
32. Скільки заробив автор вірусу Ретуа.А і які країни найбільше постраждали від його дій? [Електронний ресурс] // Tokar.ua. – 2017. – 28 червня. URL: <https://tokar.ua/read/17745> (дата звернення: 28.10.2024).
33. Мірошніченко О.В., Сілюченко А.А. Особливості облікової політики підприємств оптової торгівлі. *"Роль бухгалтерського обліку, аудиту та*

податкової політики у розбудові незалежної України на шляху до Європейського Союзу", м. Житомир, 7-8 листоп. 2024 р. 176 С. 176-178

34. Подоляк Л. МХП сплатила 3,7 млрд грн податків у I півріччі 2024 року | УНН. *Оперативні новини України та Світу | Українські Національні Новини УНН.* URL: <https://unn.ua/news/mkhp-splatyla-37-mlrd-hrn-podatktiv-u-i-pivrichchi-2024-roku> (дата звернення: 06.12.2024).
35. Шиш А. М. Хмарні технології у бухгалтерському обліку та фінансовому аналізі в Україні: аналіз відмінностей та стратегії адаптації до місцевого контексту. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*, (2). <https://doi.org/10.57125/econp.2024.01.29.02> (дата звернення: 06.12.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1 –АктивиПРАТ «МХП»станом на 1.01.2023 та 1.01.2024 р.р.

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	999 917.00	1 485 943.00
первісна вартість	1001	1 399 561.00	2 085 618.00
накопичена амортизація	1002	399 644.00	599 675.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 060 885.00	1 313 985.00
Основні засоби	1010	12 929 329.00	12 129 808.00
первісна вартість	1011	13 082 595.00	13 490 350.00
знос	1012	153 266.00	1 360 542.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	2 275 843.00	6 294 734.00
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	28 270.00	30 713.00
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	333 187.00	384 966.00
Усього за розділом I	1095	17 627 431.00	21 640 149.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	500 040.00	1 353 719.00
Виробничі запаси	1101	180 790.00	302 484.00
Незавершене виробництво	1102		4 834.00
Готова продукція	1103	2 549.00	15 883.00
Товари	1104	316 701.00	1 030 518.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	

Векселі одержані	1120	0.00	
------------------	------	------	--

Продовження таблиці А1

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	4 734 546.00	12 837 125.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 932 299.00	2 084 387.00
з бюджетом	1135	14 837.00	27 929.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 743 048.00	4 411 637.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	32.00	288 171.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 300 000.00	3 529 087.00
Готівка	1166	26.00	5.00
Рахунки в банках	1167	1 071 978.00	1 243 328.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	1 697 098.00	453 464.00
Усього за розділом II	1195	14 921 900.00	24 985 519.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	32 549 331.00	46 625 668.00

Таблиця А.2 – Пасив ПРАТ «МХП» станом на 1.01.2023 та 1.01.2024 р.р.

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	786 928.00	786 928.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	8 191 829.00	7 412 583.00
Додатковий капітал	1410	508.00	508.00
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-16 139 115.00	-16 121 347.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	-7 159 850.00	-7 921 328.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	628 743.00	574 456.00
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	325 969.00	987 549.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	4 119 410.00	847 540.00
Довгострокові забезпечення	1520	195 949.00	223 271.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	195 949.00	223 271.00
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	

Продовження таблиці А.2

інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	5 270 071.00	2 632 816.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	1 314 918.00	929 420.00
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 045 261.00	5 004 679.00
товари, роботи, послуги	1615	1 876 182.00	1 675 716.00
розрахунками з бюджетом	1620	14 729.00	26 415.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	25 105.00	33 458.00
розрахунками з оплати праці	1630	71 265.00	107 788.00
за одержаними авансами	1635	9 487 947.00	13 640 206.00
за розрахунками з учасниками	1640	337.00	337.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	19 603 366.00	30 496 161.00
Усього за розділом III	1695	34 439 110.00	51 914 180.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	32 549 331.00	46 625 668.00

Додаток Б

Таблиця Б.1 – Активи ПРАТ «МХП» станом на 1.01.2022 та 1.01.2023 р.р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	51 298 072.00	46 072 255.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	43 497 444.00	39 095 966.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	7 800 628.00	6 976 289.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	541 469.00	52 236.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	3 451 293.00	2 299 167.00
Витрати на збут	2150	4 552 283.00	3 467 982.00
Інші операційні витрати	2180	966 350.00	1 483 854.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00

Продовження таблиці Б.1

Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
збиток	2195	627 829.00	222 478.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	207 504.00	80 138.00
Інші доходи	2240	272 930.00	411 303.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	569 406.00	427 826.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	84 872.00	293 815.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
збиток	2295	801 673.00	452 678.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	54 577.00	29 542.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
збиток	2355	747 096.00	423 136.00

Таблиця Б.2 – Сукупний дохід ПРАТ «МХП» станом на 1.01.2022 та 1.01.2023 р.р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		3 614 759.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	-14 043.00	0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-14 043.00	3 614 759.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	339.00	658 284.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-14 382.00	2 956 475.00

Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-761 478.00	2 533 339.00
---	------	-------------	--------------

Додаток В

Таблиця В.1 Елементи операційних витрат ПРАТ «МХП» станом на 1.01.2022 та 1.01.2023 р.р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	1 333 085.00	1 626 997.00
Витрати на оплату праці	2505	3 430 252.00	2 488 901.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	529 484.00	385 953.00
Амортизація	2515	1 395 942.00	966 462.00
Інші операційні витрати	2520	5 520 214.00	6 657 686.00
Разом	2550	12 208 977.00	12 125 999.00

Таблиця В.2 – Розрахунок показників прибутковості акцій ПРАТ «МХП» станом на 1.01.2022 та 1.01.2023 р.р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 147 711 680.00	3 147 711 680.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 147 711 680.00	3 147 711 680.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-0.24	-0.13
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-0.24	-0.13
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

Додаток Г

Таблиця Г.1 – Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

ПРАТ «МХП» станом на 1.01.2022 та 1.01.2023 р.р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	56 872 394.00	57 416 661.00
Повернення податків і зборів	3005	3 275 563.00	2 552 983.00
Цільового фінансування	3010		0.00
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		0.00
Надходження від повернення авансів	3020	1 369 573.00	279 608.00
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	56 563.00	46 271.00
Надходження від операційної оренди	3040	919 393.00	961 118.00
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	885 689.00	937 324.00
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		0.00
Інші надходження	3095	1 329 731.00	861 292.00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	56 120 317.00	64 391 118.00
Праці	3105	2 614 204.00	1 850 643.00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	523 587.00	387 801.00
Зобов'язань з податків і зборів	3115	706 433.00	490 696.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116		0.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117		0.00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	5 184 264.00	6 343 000.00
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	1 928.00	
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		0.00
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-441 827.00	-10 408 001.00

Таблиця Г.2 – Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

ПРАТ «МХП» станом на 1.01.2022 та 1.01.2023 р.р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	738 210.00	2 715 605.00
необоротних активів	3205	740 369.00	20 739.00
Надходження від отриманих: відсотків	3215		0.00
дивідендів	3220		0.00
Надходження від деривативів	3225		0.00
Надходження від погашення позик	3230	11 743 169.00	19 756 937.00
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		0.00
Інші надходження	3250	80.00	0.00
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	1 026 214.00	3 107 065.00
необоротних активів	3260	1 723 121.00	1 229 609.00
Виплати за деривативами	3270		0.00
Витрачання на надання позик	3275	12 937 442.00	18 543 849.00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		0.00
Інші платежі	3290		0.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-2 464 949.00	-387 242.00

Таблиця Г.3 – Рух коштів у результаті фінансової діяльності

ПРАТ «МХП» станом на 1.01.2022 та 1.01.2023 р.р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Власного капіталу	3300		0.00
Отримання позик	3305	55 231 654.00	35 578 942.00
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		0.00
Інші надходження	3340	31 564.00	658 785.00
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		0.00
Погашення позик	3350	45 701 814.00	25 638 338.00
Сплату дивідендів	3355		0.00
Витрачання на сплату відсотків	3360	158 655.00	31 553.00
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	281 555.00	26 670.00

Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		0.00
--	------	--	------

Продовження таблиці Г.3

Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		0.00
Інші платежі	3390	3 985 331.00	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	5 135 863.00	10 541 166.00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	2 229 087.00	-254 077.00
Залишок коштів на початок року	3405	1 300 000.00	1 554 503.00
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		-426.00
Залишок коштів на кінець року	3415	3 529 087.00	1 300 000.00

Додаток Д

Таблиця Д.1 – Баланс ПРАТ «МХП» станом на 1.01.2021 та 1.01.2022 р.р.

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	188 750.00	999 917.00
первісна вартість	1001	403 406.00	1 399 561.00
накопичена амортизація	1002	214 656.00	399 644.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 194 147.00	1 060 885.00
Основні засоби	1010	10 132 258.00	12 929 329.00
первісна вартість	1011	10 641 002.00	13 082 595.00
знос	1012	508 744.00	153 266.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	2 248 375.00	2 275 843.00
інші фінансові інвестиції	1035	364.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	150 411.00	28 270.00
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	179 086.00	333 187.00
Усього за розділом I	1095	14 093 391.00	17 627 431.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	495 513.00	500 040.00
Виробничі запаси	1101	197 705.00	180 790.00
Незавершене виробництво	1102	6 050.00	
Готова продукція	1103	10 490.00	2 549.00
Товари	1104	281 268.00	316 701.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	5 913 613.00	4 734 546.00

Продовження таблиці Д.1

Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 261 270.00	1 932 299.00
з бюджетом	1135	1 351 372.00	14 837.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7 732 432.00	4 743 048.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	306 873.00	32.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 554 503.00	1 300 000.00
Готівка	1166	33.00	26.00
Рахунки в банках	1167	1 554 470.00	1 071 978.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	1 743 102.00	1 697 098.00
Усього за розділом II	1195	20 358 678.00	14 921 900.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	34 452 069.00	32 549 331.00

Таблиця Д.2 – Пасив ПРАТ «МХП» станом на 1.01.2021 та 1.01.2022 р.р.

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	786 928.00	786 928.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	

Продовження таблиці Д.2

Капітал у дооцінках	1405	5 708 542.00	8 191 829.00
Додатковий капітал	1410	508.00	508.00
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-16 189 165.00	-16 139 115.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	-9 693 187.00	-7 159 850.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	0.00	628 743.00
Відстрочені податкові зобов'язання			
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	329 692.00	325 969.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	8 868 397.00	4 119 410.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	195 949.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	195 949.00
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	9 198 089.00	5 270 071.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	0.00	1 314 918.00
Короткострокові кредити банків			
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	9 535 634.00	2 045 261.00
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1615	1 646 557.00	1 876 182.00
розрахунками з бюджетом	1620	13 606.00	14 729.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	38 007.00	25 105.00

Продовження таблиці Д.2

розрахунками з оплати праці	1630	58 968.00	71 265.00
за одержаними авансами	1635	11 429 747.00	9 487 947.00
за розрахунками з учасниками	1640	337.00	337.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	117 365.00	
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	12 106 946.00	19 603 366.00
Усього за розділом III	1695	34 947 167.00	34 439 110.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	34 452 069.00	32 549 331.00

Додаток Е

Таблиця Е.1 – Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

ПРАТ «МХП» станом на 1.01.2021 та 1.01.2022 р.р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	46 072 255.00	45 996 975.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00

Продовження таблиці Е.1

Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	39 095 966.00	38 956 241.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	6 976 289.00	7 040 734.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	52 236.00	284 238.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	2 299 167.00	3 083 009.00
Витрати на збут	2150	3 467 982.00	4 827 779.00
Інші операційні витрати	2180	1 483 854.00	248 316.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
збиток	2195	222 478.00	834 132.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	80 138.00	165 245.00
Інші доходи	2240	411 303.00	2 063 155.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	427 826.00	1 389 071.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	293 815.00	1 631 350.00

Продовження таблиці Е.1

Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
збиток	2295	452 678.00	1 626 153.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	29 542.00	0.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
збиток	2355	423 136.00	1 626 153.00

Таблиця Е.2 – Сукупний дохід

ПРАТ «МХП» станом на 1.01.2021 та 1.01.2022 р.р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	3 614 759.00	1 380 036.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	3 614 759.00	1 380 036.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	658 284.00	0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	2 956 475.00	1 380 036.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2 533 339.00	-246 117.00

Таблиця Д.3 – Елементи операційних витрат

ПРАТ «МХП» станом на 1.01.2021 та 1.01.2022 р.р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	1 626 997.00	593 377.00
Витрати на оплату праці	2505	2 488 901.00	2 035 252.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	385 953.00	304 928.00
Амортизація	2515	966 462.00	1 264 334.00
Інші операційні витрати	2520	6 657 686.00	5 566 531.00
Разом	2550	12 125 999.00	9 764 422.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 147 711 680.00	3 147 711 680.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 147 711 680.00	3 147 711 680.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-0.13	-0.52
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-0.13	-0.52
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

Додаток Є

Таблиця Є.1 Рух коштів у результаті операційної діяльності ПРАТ «МХП»

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	57 416 661.00	44 758 287.00
Повернення податків і зборів	3005	2 552 983.00	2 324 914.00
у тому числі податку на додану вартість	3006		2 324 551.00
Цільового фінансування	3010		0.00
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		0.00
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		11 429 747.00
Надходження від повернення авансів	3020	279 608.00	95 720.00
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		49 537.00
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	46 271.00	108 662.00
Надходження від операційної оренди	3040	961 118.00	0.00
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	937 324.00	0.00
Надходження від страхових премій	3050		18 026.00
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		0.00
Інші надходження	3095	861 292.00	41 528 249.00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	64 391 118.00	47 403 723.00
Праці	3105	1 850 643.00	1 532 739.00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	387 801.00	302 777.00
Зобов'язань з податків і зборів	3115	490 696.00	431 801.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116		12 632.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117		0.00

Продовження таблиці Є.1

Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118		419 169.00
Витрачання на оплату авансів	3135		1 261 270.00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	6 343 000.00	394 109.00
Витрачання на оплату цільових внесків	3145		0.00
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		40 751.00
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		0.00
Інші витрачання	3190		46 284 969.00
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-10 408 001.00	2 661 003.00

Таблиця- Є.2-Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності діяльності ПРАТ «МХП»

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	2 715 605.00	1 925 040.00
необоротних активів	3205	20 739.00	32 692.00
Надходження від отриманих: відсотків	3215		0.00
дивідендів	3220		0.00
Надходження від деривативів	3225		0.00
Надходження від погашення позик	3230	19 756 937.00	0.00
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		0.00
Інші надходження	3250		0.00
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	3 107 065.00	2 124 744.00
необоротних активів	3260	1 229 609.00	1 196 135.00
Виплати за деривативами	3270		0.00

Продовження таблиці Є.2

Витрачання на надання позик	3275	18 543 849.00	0.00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		0.00
Інші платежі	3290		0.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-387 242.00	-1 363 147.00

Таблиця Є.3 Рух коштів у результаті фінансової діяльності діяльності ПРАТ «МХП»

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Власного капіталу	3300		0.00
Отримання позик	3305	35 578 942.00	2 727 432.00
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		0.00
Інші надходження	3340	658 785.00	0.00
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		0.00
Погашення позик	3350	25 638 338.00	3 009 630.00
Сплату дивідендів	3355		0.00
Витрачання на сплату відсотків	3360	31 553.00	1 477 498.00
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	26 670.00	3 138.00
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		0.00
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		0.00
Інші платежі	3390		6 688.00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	10 541 166.00	-1 769 522.00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-254 077.00	-471 666.00
Залишок коштів на початок року	3405	1 554 503.00	2 091 999.00

Продовження таблиці Є.3

Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-426.00	-65 830.00
Залишок коштів на кінець року	3415	1 300 000.00	1 554 503.00

ДОДАТОК Ж

Найбільші платники податків в агросекторі

